

ДАРАГІЯ СЯБРЫ!

Мінула дваццаць гадоў з таго часу, як Рэспубліка Беларусь упершыню была прадстаўлена самастойнай камандай на зімовых Алімпійскіх гульнях у нарвежскім Лілехамеры, дзе беларускія спартсмены заваявалі два сярэбраныя медалі, адкрыўшы лік алімпійскім узнагародам.

Спарт выбіраюць мужныя, мэтанакіраваныя і моцныя духам людзі, якім пад сіду ва ўпартай барацьбе прадоўжыць слаўныя традыцыі і абараніць спартыўны гонар нашай краіны.

Перакананы, што менавіта вы з'яўляецеся лепшымі прадстаўнікамі беларускага спорту, здольнымі паказаць на алімпійскіх арэнах сваю волю, майстэрства і настойлівасць у дасягненні пастаўленай мэты.

Удзел у Алімпійскіх гульнях — гэта змянальная падзея, якой папярэднічала карпатлівая работа і старанная падрыхтоўка як спартсменаў, так і адпаведных арганізацый. Усё да дробязяў было прадумана і зроблена — цяпер засталася толькі жонка з вас прыкласці намаганні, каб забяспечыць паспяховае выступленні на алімпійскіх спаборніцтвах.

Шчыра жадаю вам удачы і яркіх перамог на славу нашай Радзімы.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў чэрвені мінулага года на нарадзе, прысвечанай праблемам развіцця прамысловасці і рэалізацыі беларускай прадукцыі, былі дадзены канкрэтныя даручэнні і персанальныя заданні адказным асобам. За кожнай з іх былі замацаваны прадпрыемствы, якія маюць цяжкасці з рэалізацыяй гатовай прадукцыі.

«Урад дакладвае, што сітуацыя з запасамі прадукцыі стала палепшацца, быццам бы настаяў пералом», — заўважаў Прэзідэнт. У той жа час, паводле яго слоў, статыстыка паказвае, што аб'ём прамысловай вытворчасці знізіўся амаль на 5 працэнтаў, вырасла знешняя дэбіторская запавычанасць, накопільваюцца даўгі за вырабленую і неаплачаную прадукцыю.

«Многі не раз падкрэслівалася, што ўрад павінен быць вялікім міністэрствам гандлю. У цяперашніх умовах гэта асабліва актуальна, чым і было прадктыавана маё даручэнне канкрэтным службовым асобам. Пры вызначэнні гэтай задачы мною было заддана пытанне: што патрэбна з майго боку для вырашэння праблем? Па ўсіх пастаўленых урадам пытаннях мною неадкладна былі прыняты рашэнні», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Каб пашырыць нашы пастаўкі за мяжу (у Кітай, Венесуэлу, Эквадор, іншыя краіны), мне давялося аб'ездзіць і прыняць у сябе ў Мінску, як гаворыцца, увесь свет. Сустрэкацца як з кіраўніцтвам, так і дзелавымі коламі многіх дзяржаў, тым самым ствараючы спрыяльныя ўмовы для паспяховай работы ў розных рэгіёнах планеты. Павінен сказаць, што непрыманна паставак нашай прадукцыі я нідзе не заўважыў. Нават інтарэс, зацікаўленасць», — сказаў Прэзідэнт.

«Зразумела, што мы залежым ад знешніх рынкаў. Наша эканоміка экспертна арыентаваная. Жывём з таго, што зробім і прададзім. Таму на нас уплываюць ваганні цэн на рэсурсы і, вядома, попыту на гатовую прадукцыю. Аднак, улічваючы, што аб'ём беларускай экспертнай прадукцыі па сусветных маштабах нязначны, то яго пры належнай развартлівасці і прадпрымальнасці можна і патрэбна не скарачаць, а нарошчваць. Шукаць і знаходзіць новыя нішы, прабівацца на новыя рынкі. Галоўнае — варушыцца, а не сядзець на месцы!», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Але дзе вынікі работы? Шчыра скажу — належнай аддачы да гэтага часу не відаць!» — канстатаваў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на дрэнныя фінансавыя стан прамысловых прадпрыемстваў. Так, паводле яго слоў, чысты прыбытак скараціўся амаль у два разы, колькасць стратных прадпрыемстваў павялічылася ў 1,8 раза і склала больш як 17 працэнтаў, сумарная чыстая страта вырасла ў 2,6 раза да Вр4,5 трлн. Захоўваюцца і значныя звышнорматывы астаткі гатовай прадукцыі на складах. Пры гэтым на шэрагу валаўтваральных прадпрыемстваў яны фактычна не знікаюцца. «Усё гэта сведчыць аб тым, што абавязальнасці і даручэнні належным чынам не выконваюцца. Я хацеў бы сёння канкрэтна вывесці, кім і чаму яны зрываюцца», — падкрэсліў Прэзідэнт.

На цяперашнюю нараду запрошана вялікая група кіраўнікоў і вышэйшых службовых асоб, адказных за прадпрыемствы Міністэрства прамысловасці. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на заканамернасць гэтага, паколькі 40 працэнтаў складскіх запасаў краіны фарміруюцца менавіта арганізацыямі гэтага ведамства.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння будзе ўсебакова і глыбока прааналізаваны вынікі праведзенай ужо работы, каб задаць належны тэмп на бягучы год. «Што датычыцца рашэння, я думаю, яно ў выніку сённяшняй нарады будзе прынята», — адзначыў Прэзідэнт.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

5 ЛЮТАГА 2014 г. СЕРАДА № 21 (27631) Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЗАДАЧА ДНЯ: шукаць і знаходзіць новыя нішы, прабівацца на новыя рынкі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка занепакоены негатывнымі тэндэнцыямі ў прамысловай сферы. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў учора ў час даклада аб праблемных пытаннях развіцця прамысловага комплексу, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў чэрвені мінулага года на нарадзе, прысвечанай праблемам развіцця прамысловасці і рэалізацыі беларускай прадукцыі, былі дадзены канкрэтныя даручэнні і персанальныя заданні адказным асобам.

«Урад дакладвае, што сітуацыя з запасамі прадукцыі стала палепшацца, быццам бы настаяў пералом», — заўважаў Прэзідэнт. У той жа час, паводле яго слоў, статыстыка паказвае, што аб'ём прамысловай вытворчасці знізіўся амаль на 5 працэнтаў, вырасла знешняя дэбіторская запавычанасць, накопільваюцца даўгі за вырабленую і неаплачаную прадукцыю.

«Многі не раз падкрэслівалася, што ўрад павінен быць вялікім міністэрствам гандлю. У цяперашніх умовах гэта асабліва актуальна, чым і было прадктыавана маё даручэнне канкрэтным службовым асобам.

«Каб пашырыць нашы пастаўкі за мяжу (у Кітай, Венесуэлу, Эквадор, іншыя краіны), мне давялося аб'ездзіць і прыняць у сябе ў Мінску, як гаворыцца, увесь свет. Сустрэкацца як з кіраўніцтвам, так і дзелавымі коламі многіх дзяржаў, тым самым ствараючы спрыяльныя ўмовы для паспяховай работы ў розных рэгіёнах планеты. Павінен сказаць, што непрыманна паставак нашай прадукцыі я нідзе не заўважыў. Нават інтарэс, зацікаўленасць», — сказаў Прэзідэнт.

«Зразумела, што мы залежым ад знешніх рынкаў. Наша эканоміка экспертна арыентаваная. Жывём з таго, што зробім і прададзім. Таму на нас уплываюць ваганні цэн на рэсурсы і, вядома, попыту на гатовую прадукцыю.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на дрэнныя фінансавыя стан прамысловых прадпрыемстваў. Так, паводле яго слоў, чысты прыбытак скараціўся амаль у два разы, колькасць стратных прадпрыемстваў павялічылася ў 1,8 раза і склала больш як 17 працэнтаў, сумарная чыстая страта вырасла ў 2,6 раза да Вр4,5 трлн.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння будзе ўсебакова і глыбока прааналізаваны вынікі праведзенай ужо работы, каб задаць належны тэмп на бягучы год. «Што датычыцца рашэння, я думаю, яно ў выніку сённяшняй нарады будзе прынята», — адзначыў Прэзідэнт.

На цяперашнюю нараду запрошана вялікая група кіраўнікоў і вышэйшых службовых асоб, адказных за прадпрыемствы Міністэрства прамысловасці. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на заканамернасць гэтага, паколькі 40 працэнтаў складскіх запасаў краіны фарміруюцца менавіта арганізацыямі гэтага ведамства.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння будзе ўсебакова і глыбока прааналізаваны вынікі праведзенай ужо работы, каб задаць належны тэмп на бягучы год. «Што датычыцца рашэння, я думаю, яно ў выніку сённяшняй нарады будзе прынята», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на дрэнныя фінансавыя стан прамысловых прадпрыемстваў. Так, паводле яго слоў, чысты прыбытак скараціўся амаль у два разы, колькасць стратных прадпрыемстваў павялічылася ў 1,8 раза і склала больш як 17 працэнтаў, сумарная чыстая страта вырасла ў 2,6 раза да Вр4,5 трлн.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння будзе ўсебакова і глыбока прааналізаваны вынікі праведзенай ужо работы, каб задаць належны тэмп на бягучы год. «Што датычыцца рашэння, я думаю, яно ў выніку сённяшняй нарады будзе прынята», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на дрэнныя фінансавыя стан прамысловых прадпрыемстваў. Так, паводле яго слоў, чысты прыбытак скараціўся амаль у два разы, колькасць стратных прадпрыемстваў павялічылася ў 1,8 раза і склала больш як 17 працэнтаў, сумарная чыстая страта вырасла ў 2,6 раза да Вр4,5 трлн.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на дрэнныя фінансавыя стан прамысловых прадпрыемстваў. Так, паводле яго слоў, чысты прыбытак скараціўся амаль у два разы, колькасць стратных прадпрыемстваў павялічылася ў 1,8 раза і склала больш як 17 працэнтаў, сумарная чыстая страта вырасла ў 2,6 раза да Вр4,5 трлн.

ШМАТДЗЕТНЫ ПЕРАХОД

Фота Анастасія КЛЕШЧУК

Маладыя сем'я Любіна на прагульцы на адной з гарадскіх цэнтральных вуліц.

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзіслаў ЦЫДЗІК, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу

Для значнага павышэння эфектыўнасці АПК кожны работнік павінен адчуць сябе гаспадарнікам, акцыянерам свайго прадпрыемства. Трэба перайсці да такой сістэмы атлаты працы, калі ў акцыянерных таварыствах на выніках квартала, паўгоддзя работнік будзе атрымліваць рэальныя дывідэнды. Прычым эфектыўнасць яго працы будзе ацэньвацца не па колькасці, а па якасных эканамічных паказчыках. Правільным для сельскай гаспадаркі Беларусі аказваецца шлях стварэння холдынгаў. Буйная вытворчасць мае шмат пераваг — гэта больш магутнасцю ў куплі сучаснай тэхнікі і рацыянальнага яе выкарыстання, дзякуючы чаму зніжаецца кошт прадукцыі. Яшчэ адзін неамааважны кірунак — прыцягненне ў сельскую гаспадарку інвестараў.

Table with exchange rates for USD, EUR, RUB, and UAH.

Мікалай СНАПКОЎ:

«МЕНАВІТА ПРЫБЫТАК, А НЕ КРЭДЫТЫ — КРЫНІЦА ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ...»

Беларусь перажыла цяжкі (з эканамічнага пункту гледжання) 2013 год. Але наперадзе новы — 2014-ты. Чым будзе жыць наша эканоміка сёлета? Ці палепшыцца праца ачынных прадпрыемстваў? Чога чакаюць ад прыватызатараў? Ці будзе адкрыта новая праграма супрацоўніцтва з МВФ? Колькі людзей патрапіць пад скарачэнні? Аб гэтым і не толькі карэспандэнт «Звязды» размаўляў з міністрам эканомікі Беларусі Мікалаем СНАПКОЎМ.

«Зразумела, што мы залежым ад знешніх рынкаў. Наша эканоміка экспертна арыентаваная. Жывём з таго, што зробім і прададзім. Таму на нас уплываюць ваганні цэн на рэсурсы і, вядома, попыту на гатовую прадукцыю. Аднак, улічваючы, што аб'ём беларускай экспертнай прадукцыі па сусветных маштабах нязначны, то яго пры належнай развартлівасці і прадпрымальнасці можна і патрэбна не скарачаць, а нарошчваць. Шукаць і знаходзіць новыя нішы, прабівацца на новыя рынкі. Галоўнае — варушыцца, а не сядзець на месцы!», — сказаў Прэзідэнт.

Думкі міністра

БІЯГРАФІІ, ЯКІЯ ЧЫТАЮЦЬ

Напярэдадні адкрыцця XXI Мінскай міжнароднай выставы-кірмашу адбылася прэзентацыя новых кніг з легендарнай серыі «Жыццё знакамітых людзей» маскоўскага выдавецтва «Маладая гвардыя».

На прэзентацыі прысутнічаў дырэктар — галоўны рэдактар выдавецтва «Маладая гвардыя» Андрэй Пятроў, а таксама адзін з аўтараў кніг серыі «ЖЗЛ», вядомы расійскі журналіст Леанід Млечын і член Саюза пісьменнікаў Беларусі, лаўрэат прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Вячаслаў Бандаранка.

«Чытанне — само па сабе пэўная праца, без якой чалавек не становіцца чалавекам, — гаворыць Леанід МЛЕЧЫН, аўтар біяграфіяў Леніна, Брэжнева, Чэрчыля, Фурацавай, Калантай. — У чым веліч серыі «ЖЗЛ»? Чым далей жыць, тым больш усведамляю, што ролі асобы ў гісторыі каласальна. Вось я, калі пісаў кніжку пра Леніна, падумаў: не прыхаваў бы Ленін у Пецярбург, не было б Кастрычніцкай рэвалюцыі...»

Дырэктар «Маладой гвардыі» Андрэй ПЯТРОЎ запэўнівае, што біяграфіі любяць чытаць не менш, чым дэтэктыў. А таму ў выдавецтве выходзяць у свет гісторыі лёсаў не толькі выдатных са станючага боку асоб, але і біяграфіі, так бы мовіць, антыгерояў. Так, выйшлі кнігі пра Сталіна, Нерона, Мазепу. Асобную серыю «ЖЗЛ» складаюць біяграфіі людзей, якія жылі і працуюць сёння. У іншым адметным афармленні выйшла кніжка, напрыклад, пра Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна.

Сярод іншых планаў — выданне біяграфіяў беларусаў і ўраджэнцаў Беларусі — Марка Шагала, Адама Міцкевіча. Падрабязней з кнігамі маскоўскага выдавецтва можна пазнаёміцца на кніжным кірмашы, які распачынаецца сёння.

Зоя СВЕТЛАЯ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ГРЫБАЎСКАЙТЭ МАЕ НАМЕР БАЛАТАВАЦЦА НА ДРУГІ ТЭРМІН

Прэзідэнт Літвы Даля Грыбаўскайтэ абвясціла, што мае намер балатавацца на другі тэрмін на маючых адбыцца ў маі прэзідэнцкіх выбарах, перадаючы інфармагенцтвам. У сваім звароце да жыхароў краіны Грыбаўскайтэ паабяцала дапамагчы Літве стаць «краінай магчымасцяў для сумленых людзей».

Грыбаўскайтэ таксама заявіла, што для эканомікі Літвы, нягледзячы на «жыццёвы лёс», уяўляюць пагрозу алігархічныя ўтварэнні, якія дзеліць паміж сабой краіну. На выбарах Даля Грыбаўскайтэ прыме ўдзел як незалежны кандыдат, аднак ёй ужо выказалі падтрымку кансерватары і лібералы. Паводле звестак нядаўняга апытання, за Грыбаўскайтэ на выбарах прагаласавала б большасць выбаршчыкаў — 39,7%.

ПАГАДНЕННЕ АБ АСАЦЫЯЦЫІ З ЕС НЕ АДКРЫЕ ДЛЯ КІЕВА НОВЫХ КАНАЛАЎ ФІНАНСАВАННЯ

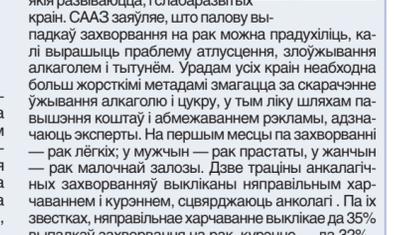
Магчымае падпісанне Украінай з Еўрасаюзам пагаднення аб асацыяцыі не адкрывае для гэтай краіны новыя каналы аказання ёй фінансавай дапамогі з боку ЕС. Пра гэта заявіў старшыня Еўракамісіі Жазэ Мануэль Барозу. «Мы не згодныя з ідэяй, што мы павінны нешта плаціць краіне, якая далучаецца да гэтага пагаднення. Гэта зусім памылковая думка. На самой справе, наша вялікая прапанова для Украіны — гэта само пагадненне. Мы прапануем Украіне доступ на найбуйнейшы рынак у свеце, якім з'яўляецца ўнутраны рынак ЕС», — сказаў ён журналістам у Бруселі. Кіраўнік Еўракамісіі паведаміў, што ЕС гатовы прадставіць Украіне макразканамічную дапамогу ў памеры 610 млн еўра пры ўмове дасягнення краінай пагаднення з МВФ.

Брытанскія навукоўцы прагназуюць перамогу зборнай Расіі ў Сочы

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

СААЗ: ЧАЛАВЕЦТВА ЧАКАЕ НОВАЯ ХВАЛЯ АНКАЛАГІЧНЫХ ЗАХВОРВАННЯЎ

У свеце сёння адзначаецца штогадовы Дзень барацьбы з ракавымі захворваннямі, закліканы прыцягнуць увагу да гэтай праблемы і аб'яднаць намаганні медыкаў, бацькоў і ўрадаў на ўсёй планеце. З нагоды гэтага дня Сусветная арганізацыя аховы здароўя выпусціла адмысловую заяву з доўгім неасушыальным прагнозам. У дакуменце гаворыцца, што ў бліжэйшыя два дзесяцігоддзі колькасць людзей, хворых на рак, штогод будзе павялічвацца на 22 млн чалавек супраць цяперашніх 14 млн (2012). Пры такіх маштабах смертнасць ад анкалагічных захворванняў дасягне 13 млн чалавек за год. Пры гэтым, адзначаецца ў заяве СААЗ, асноўная хваля гэтай смертнай хваробы абрынецца на жыхароў краіны, якія развіваюцца, і слабаразвітых краін. СААЗ заявіў, што палову выпадкаў захворвання на рак можна прадухіліць, калі вырашыць праблему атлусцення, злужжвання алкаголем і тютунём. Урадам усіх краін неабходна больш жорсткімі метадамі змагацца за скарачэнне ужывання алкаголю і цукру, у тым ліку шляхам павышэння кошту і абмежаваннем рэкламы, адназначна эксперты. На першым месцы па захворванні — рак лёгкіх; у мужчын — рак прастаты, у жанчын — рак малочнай залозы. Дзве траціны анкалагічных захворванняў выкліканы няправільным харчаваннем і курэннем, сцвярджаюць анкалагі. Па іх звестках, няправільнае харчаванне выклікае да 35% выпадкаў захворвання на рак, курэнне — да 32%.

«Звязда» супраць наркатыкаў

РАЗБУРАЛЬНАЯ СІЛА СПАЙСУ

На прэс-канферэнцыі па выніках мінулага года пракурор Брэсцкай вобласці Іван Наскевіч вялікую увагу надаў праблеме распаўсюджвання курільных сумясей — спайсаў. Лічыцца, былі прыведзены больш чым красамоўныя. Калі за ўвесь мінулы год па ўсёй вобласці заведзены 103 крымінальныя справы па спайсе, то сёлета за 23 дні студзеня толькі ў Баранавічы расплата 41 крымінальная справа.

І ўсім зразумела, што трапляючы ў поле зроку правахоўнікаў далёка не ўсе распаўсюджвальнікі курільнай атруты. Тое, што адлюстравана лічбамі, хутчэй уяўляе сабой вяршыню айсберга. Насцярожвае і тое, што Баранавічы выйшлі наперад Пінска, які традыцыйна быў у вобласці лідарам гэтай сумнай статыстыкі. Аказваецца, справа ў злучэнні «лагістыцы». Курільныя сумесі найчасцей трапляюць да нас з Расіі. Першая перавалачная база — Мінск, далей вельмі зручны пункт — Баранавічы. А ў горадзе цяпер шмат моладзі — студэнтаў. Гэты фактар умела выкарыстоўваюць распаўсюджвальнікі.

На сайце Міністэрства аховы здароўя ёсць інфармацыя аб тым, што спайсы сучаснага тыпу (сінтэтычныя наркатыкі) здольныя хутка выклікаць залежнасць на псіхалагічным і фізічным узроўнях.

КОРАТКА

Колькасць банкаўскіх плацежных карткаў, што знаходзіцца ў абарачэнні ў Беларусі, за 2013 год павялічылася на 13,5% да 11,8 млн на 1 студзеня 2014 года. Для параўнання, за 2012 год колькасць банкаўскіх плацежных карткаў у краіне вырасла на 5,7%.

У Мінгарвыканкам за студзеня гэтага года паступіла 615 зваротаў ад жыхароў сталіцы па пытанні будаўніцтва жылля, што на 15% менш, чым за студзеня 2013-га.

Знешні дзяржаўны доўг Беларусі на 1 студзеня 2014 года склаў \$12,4 млрд, або 17,4 працэнта ВУП пры парогавым значэнні 25 працэнтаў ВУП.

Колькасць заробатку беларусаў у Нацбанк па пытаннях спажывецкага Kredyтавання ў 2013 годзе вырасла на 4 разы.

Дзяржаўны флаг Беларусі на парадзе адкрыцця XXII зімовых Алімпійскіх гульняў у Сочы панясе алімпійскі чэмпіён Ванкувера-2010 у лыжнай акрабятцы фрыстайла Аляксей Грышын.

У ноч з 3 на 4 лютага кіроўца насмерць збіў дзючыну на пешаходным пераходзе на вуліцы Багдановіча ў Мінску і знік з месца здарэння.

Факт

ПЛЮС ДАДАТКОВЫ ПРАЦЭНТ

Найбуйнейшы банк краіны прапанава сваім кліентам з 31 студзеня налічэнне зааховальнага працэнтнага даходу па пэўных тэрміновых банкаўскіх укладах (дэпазітах) у беларускіх рублях, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Беларускага банка.

Такім чынам, па ўкладзе «Ашчадны» дадатковы працэнт складае 18% гадавых, па дэпазіце «Ваш выбар» (незалежна ад штодзённага астанку ўкладу) — у памеры 17% гадавых, «Праміяльна-назапашвальны» «Дзіцячы» — 17%, «Класік плюс» — 14,7%, а «Назапашвальны» — у памеры 15% гадавых.

Налічэнне зааховальнага працэнтнага даходу ажыццяўляецца сёлетна на штодзённы фактычны астанкі названых відаў укладу па перыяд з 31 студзеня або дня адкрыцця ўкладу (дэпазіту) пасля названай даты па 27 лютага (уклучна).

Сяргей КУРКАЧ.

ПРЫПЫНЕНА ДЗЕЯННЕ ЛІЦЭНЗІІ ЗАТ «ІНТЭРПЭЙБАНК»

Праўленнем Нацыянальнага банка Беларусі прынята рашэнне аб прыпыненні з 3 лютага 2014 года тэрміна на 1 год дзеяння ліцэнзіі ЗАТ «ІнтэрПэйБанк» на ажыццяўленне банкаўскай дзейнасці ў частцы ажыццяўлення банкаўскіх аперацый па прычынэнні грашовых сродкаў фізічных асоб, якія не з'яўляюцца індывідуальнымі падпрямальнікамі, на рахуны і ва ўклады (дэпазіты), паведаміла ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка.

Рашэнне прынята па выніках комплекснай праверкі ў сувязі з невыкананнем банкам шэрагу патрабаванняў банкаўскага заканадаўства. Гэта не прывядзе да ўзнікнення ў банка абавязальстваў па датэрміновым вяртанні сродкаў фізічным асобам па раней заключаных дагаворах. Па памеры актыўнаў ІнтэрПэйБанк займае 27-е месца ў банкаўскай сістэме краіны. Доля актыўнаў банка ў банкаўскай сістэме нестотнааі і на 1 студзеня складала 0,08%, а аб'ём прыцягнутых сродкаў фізічных асоб — 4 млрд рублёў.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

СПЯКОТНЫ. СПАРТЫЎНЫ. ЛЮТЫ

7 лютага стартуюць XXII Алімпійскія гульні ў Сочы. Іх адкрыццё змогуць убачыць і беларускія аматары спорту — трансляцыю ўрачыстай цырымоніі пакажа ў прамым эфіры тэлеканал «Беларусь-1».

Адкрыццё зімовай алімпіяды пройдзе на стадыёне «Фішт», разлічаным прыкладна на 40 тысяч глядачоў. Вядома, што доўжыцца цырымонія будзе каля 3 гадзін. У адмысловым шоу, падзеленым на 9 частак, арганізатары паабяцалі здзейсніць найбольшую колькасць удзельнікаў за ўсю гісторыю Алімпійскіх гульняў. Докладна пацвердзіла, што на адкрыццё выступіць гурт «Тату». Імёны іхніх удзельнікаў, дэталі і падрабязнасці шоу дагэтуль трымаюцца ў сакрэце. Традыцыйна фінальным акордам цырымоніі стане нараджэнне алімпійскага агню.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

АГОЊ НА БУДПЛЯЦОЎЦЫ Ў МАЛІНАЎЦЫ

У сталіцы ўначы палыхнула на адкрытай пляцоўцы станцыі метро, якая будзеца. Калі на месца выкліку прыбылі падраздзяленні МНС, над будмацэрыяламі вышынё польмя дасягла дзвесці метраў.

Пра здарэнне пасля трох гадзін ночы паведамілі жыльцы суседняй дамоў: па адкрытай трыотрыотнай станцыі метро «Малінаўка», якая будзеца па прапсецце Дзяржінскага — пажаар. Падчас разведкі было устаноўлена, што на будоўлі падземнага пераходу загарэў укладзены ўцяпляльнік на плошчы 25 квадратных метраў. Таксама гарэла яшчэ 40 кубічных метраў уцяпляльніка, што быў складзравана пюбач. Пажаар ліквідавалі праз 18 хвілін пасля паведавання пра яго. Прычыны высвятляюцца, але мяркуецца, што адбылося кароткае замыканне электраправадкі сістэмы падагрэву бетону.

Сяргей РАСОЛЬКА

«МЕНАВІТА ПРЫБЫТАК, А НЕ КРЭДЫТЫ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пры гэтым прагноа 2014 года не робіць акцэнт на аб'ёмных паказчыках. Практыка мінулых гадоў паказала, што залішняя ўвага да іх можа правакаваць нарастанне макраэканамічных дысбалансаў. А з пункту гледжання лібэральнага прагноа кансерватыўны. Будучы стаючыця тэндэнцыі, змены знешніх умоў — і прагноа стане больш аптымістычным. Сваім указам ад 31 снежня 2013 года Прэзідэнт падтрымаў прагноа па стрыманым эканамічным росце.

— Якія перадумовы існуюць для прагнаавання такіх (прапінсальных ва ўказе) лічбаў? Ці справіцца з гэтым эканаміка? — Асноўнай бласпечнай крыніцай эканамічнага росту з'яўляецца экспарт. У прагноае закладзены тэмпл яго росту ў памеры 108,6%. Каб яго дасягнуць, на знешніх рынках неабходна прадаць тавараў на 41 млрд долараў. Гэта прыкладна ўзровень 2011 года і на 5 млрд менш, чым у 2012-м. А калі аналізаваць апошнія 5 гадоў, то экспарт 2008 года нам трэба перавысіць на 25%, пры тым, што прамысловая вытворчасць, у параўнанні з тагачасным узроўнем, павіна вырасаць на 30%. Гэта значыць, эканамічным будучы зацверджаны толькі якасны паказчыкі прагноа сацыяльна-эканамічнага развіцця: рэнтабельнасць прадажаў у прамысловы сектар, экспарт тавараў і паслуг, судадносны экспарт тавараў і аб'ём прамысловай вытворчасці.

Найважнейшае пытанне — павышэнне эфектыўнасці кіравання дзяржапрадпрыемствамі. Зрабіць гэта трэба праз павышэнне матыўнасці менеджараў, праз прызначэнне ў гаспадарчы таварыствы прафесійных кіраўнікоў-прадстаўнікоў дзяржавы.

Структурнае рэфармаванне прадпрыемстваў, падпарадкаваных міністэрствам і канцэрнам будзе ўключачы ў сябе таксама перадачу іх неўтворчых аб'ектаў адпаведным профільным міністэрствам, вывад на аўтоорынг дапаможных і абслуговых функцый, укараненне сістэм кіравання рэсурсамі і забеспячэнне за кошт гэтых зніжэння выдаткаў і аптымізацыі колькасці персанала.

— Як чынам можна змяніць матыўнасць менеджараў дзяржакампаній? — У сучасных умовах самы дзейсны рынак для гэтага — фінансавая зацікаўленасць менеджара ў павышэнні эфектыўнасці работы арганізацыі. Памер акадэма, бонусы, гадавыя бонусы — усё гэта цяпер у распараджэнні органа, які наймае кіраўніка дзяржакампаніі. Адпаведныя паставы ўрада былі прыняты ў 2013 годзе. Кіраўніку могуць выплачваць працэнт ад выручкі, напрыклад, за зніжэнне запасаў. Або працэнт ад сумы заключанай знешнеэканамічнай здзелкі, калі ён сам прымаў у арганізацыі гэтай здзелкі актыўны ўдзел. Са снежня мінулага года з'явілася магчымасць стымуляваць менеджара дзяржаўнай

кампаніі па стварэнне дадатковых высокапрадукцыйных працоўных месцаў. Іншымі словамі, ствараць нгнуткі і прадуманы механізм фінансавай матыўнасці кіраўнікоў дзяржаўнай прадпрыемстваў. Гэты механізм закліканы арыентаваць іх на прырост прыбытку. Таму што менавіта прыбытак, а не крэдыты — крыніца для інвестыцый і, адпаведна, — развіцця.

Сітуацыя на сусветным калійным рынку яшчэ не стабілізавалася, хаця Беларусь у цэлым справілася з наступствамі «калійнага разводу».

— Наколькі верагодна выкананне запланаваанай прыватызачыі на 2,5 млрд долараў? Як дзяржава будзе вызначаць, якую інвестура адаць перавагу падчас прыватызачыі? — Прыватызачыя — не самаэма. Дзяржаўная палітыка будзеца не на атрыманні кароткатэрміновай выгады ад прадажу дзяржаэмацыі, а на перспектывае развіцця прадпрыемства, стварэння экспертаарыентаванай канкурэнтаздольнай вытворчасці, асваення новых рынкаў, выканання пэўных сацыяльных гарантыяў. З улікам гэтых пад'ходаў любое беларускае прадпрыемства можа быць прыватызавана. Прымаюцца пэўныя захады па спрашчэнні гэтага працэсу.

Сёння на сайце Дзяржакаэмаэмацыі выкладзены пералік з 600 аб'ектаў, прапанавааных для прадажу інвестарам. Для 92 прадпрыемстваў (агульны кошт якіх перавышае 5 млрд долараў) вызначаны спосабы адчужэння. У гэтым спісе дзярждолі ў кампаніях «МТС», «БАТЭ — кіруючая кампанія холдынга «Аўтакампаненты», «Маэзыркі НПЗ», «Кіруючая кампанія холдынга «Гарызонт» і іншыя.

Парадак выбару інвестараў максімальна прызрыты і залежыць ад спосабу прадажу. Калі гэта аўкцыён — перавага аддаецца інвестура, які прапанаваў найбольш высокую ціну, пры прадажу па конкурсе — інвестура, які прапанаваў умовы, якія адпавядаюць умовам конкурсу або лепшыя. У асобных выпадках, калі ёсць неабходнасць прыцянення стратэгічнага інвестара, яго выбар ажыццяўляецца на аснове наакомплекснае крытэрыў і залежнасці ад профілю і віду дзейнасці прадпрыемства, яго патрэб у інвестыцыях, ад памеру гэтых інвестыцый, неабходнасці выканання асобных сацыяльных абавязальстваў.

Неаходна асабліва адзначыць, што тым інвестарам, хто працуе адкрыта, выконвае патрабаванні беларускага заканадаўства і ўзятыя на сябе абавязальнасці, дзяржава гарантуе незваротнасць прыватызачыі і стварэнне спрыяльных умоў для работы арганізацыі незалежна ад формы ўласнасці.

— Якую перспектыву вы бачыце ў размяшчэнні еўрабондаў? — Сёлетна (гэта будзе прыватнае канец вясны — пачатак вясені) урад спрадуваў мае намер выйсці на рынак з трыцім выпускам еўрааблігацый на суму каля 800 млн долараў ШВА. Гэтыя срэды запланаваны ў бюджэце для рэфінансавання часткі працяжжыю пагашэння гэтага дзярждоўга, якія ў 2014 годзе складуць 2,4 млрд долараў. Ужо вызначаны арганізатары плавананага выпуску еўрабондаў — гэта расійскія інвестыцыйнае кампаніі «Ашчадбанк КІВ» і «ВТБ Капітал». На якіх біржах еўрааблігацы будучы размешчаны, вырашыцца пазней.

У апошнія месяцы назіраецца паліяшэнне каціровак беларускіх еўрааблігацый, размешчаных у 2010 і 2011 гадах. Па інфармацыі фінансавага агенства Bloomberg, даходнасць па еўрабондах першага выпуску складае цяпер 7,098%, другога выпуску — 8,062%, гэта значыць, ніжэй за іх купонны даход (8,5% і 8,9% адпаведна). Пры размяшчэнні новых еўрааблігацый мы будзем імкнуцца да таго, каб захаваць сённяшнія ўмовы.

— Наколькі верагодна адкрыццё новай праграмы з МВФ? На якім этапе знаходзіцца праграма? — У нашай краіне ёсць жадаанне падпісання новай праграмы супрацоўніцтва з МВФ. Для гэтага існуюць як некарэктнае фінансавыя прычыны, так і прычыны больш глыбокага, структурнага характара. З пункту гледжання грошаў, прыцягненне танных рэсурсаў у краіну для рэфінансавання часткі дзяржаўнага доўгу з'яўляецца прывільнай стратэгіяй, і гэта стаючаца адбаёцца на эканоміцы, паколькі не прывядзеца адцягваць частку сродкаў на абслугованне доўгу.

Калі казаць пра структурную кар'еру праграмы з Фондам, то тут важнасць заключачецца ў правільнай выбудаванай праграме структурнае рэформы на аснове вопыту вядучых сусветных экспертаў. Рэалізачыя праграмы дасць магчымасць вызваліць старыя і сфарміраваць новыя фактары вытворчасці.

Што тычыцца перспектыв гэтага праграмы, то на апошнім гадзінні пазіцыя беларускага боку аб магчымасці заключэння новай праграмы з Фондам была агучана. Дырэктары МВФ прывіталі прыняцця плана сумесных дзеянняў урада і Нацбанка і выказалі нааступную пазіцыю: падтрымка новай дамоўленасці з Фондам будзе залежаць ад прыхільнасці Рэспублікі Беларусь да правядзення рэформы ў спалучэнні з расуацый маэраэканамічнай палітыкай.

— Некаторыя аналітыкі выказваюць меркаванне пра тое, што ў нас вельмі шмат дзяржаўнага і ў выніку не даюць наапажнага эфекту. Змяніцца што-небудзь у бліжэйшы час? — Так, мы актыўна працуем у кірунку аптымізацыі дзяржаўных праграмаў і удаааналення механізму іх фінансавання. У гэтай працы удзель-

нічае Мінэканомікі сумесна з Міністэрствам фінансаў, Нацыянальным банкам і галіновымі міністэрствамі. Будучы сістэматызаваны крытэрыў аднясення праектаў да дзяржапраграмаў, сфарміравана сістэма акцый іх эфектыўнасці і на стадыі прыняцця, і на стадыі рэалізацыі. Сёлетна запланавана прыняцця плана фінансавання дзяржапраграмаў, увязанага па аб'ёмах і крыніцах, а таксама сістэмы кантролю за яго выкананнем.

— Ці варта чакаць скарачэння ў сувязі з мадэрнізацыяй і аптымізацыяй вытворчасці? Ці з'явіцца новыя вытворчасці, куды людзі змогуць пайсці працаваць і выпадку страты працы? — У адпаведнасць з прагноаам сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2014 год колькасць занятых у эканоміцы скараціцца на 153 тыс. чалавек, або на 3,4%. Прыкладна наапоўва гэта абумоўлена ўплывам дамаграфічнага фактара — скарачэннем колькасці насельніцтва ў працэдуральным узросце. У выніку мадэрнізацыі чакаецца вызваленне каля 70 тыс. чалавек.

У нашай краіне ёсць жадаанне падпісання новай праграмы супрацоўніцтва з МВФ.

Ва ўмовах структурных ператварэнняў эканамікі вызваленне працоўнай сілы непазбежна. Гэта патрабуе яе ператок у іншыя віды эканамічнай дзейнасці, дзе ёсць вакансіі. А яны ў нас ёсць. На 1 студзеня 2014 года на краіне налічвалася каля 50 тысяч свабодных месцаў і толькі 20 тысяч зарэгістраваных суіскусальнікаў.

Але, акрамя гэтага, у адпаведнасці з паставановай урада ад 13 студзеня 2014 г. № 17, у рэгіёнах будучы прыняты вычарпальныя захады: старшыні аблвыканаміў павінаны забеспячыць у 2014 годзе стварэнне ў кожным раёне вытворчых арганізацыяў з колькасцю работнікаў не менш за 15 чалавек (з разліку адна такаа арганізацыя на 10 тыс. жыхароў раёна). Усё гэта дасць магчымасць захаваць сёлетні узровень беспрацоўя, — 1,5%, не больш.

Гутарыў Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ЧПТУП «Пчелаут і М» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ЧПТУП «Пчелаут и М» со снижением цены на 70%

Table with 5 columns: No. lot, Name of property, Initial price, Bid price, Deposit. Row 1: Здание детского сада с инв. № 310/С-22236 общей площадью 1059,0 кв.м., расположенного по адресу: Гомельская область, Гомельский р-н, Долголесский с/с, д. Долголесье, ул. Центральная, 58 а, расположенное на земельном участке площадью 0,6486 га. Initial price: 206911800, Bid price: 103455900.

Организатор торгов: управляющий в деле о банкротстве ООО «Диспонент»: г. Гомель, ул. Молодости, 5. Продавец: ЧПТУП «Пчелаут и М», 246050, г. Гомель, ул. 2-я Революционная, 8.

Задаток перечисляется до 20.02.2014 г. (включительно), на р/с № 3012540284017 в ЦКО № 2 дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, г. Гомель, МФО 153001739, УНП 490556767.

Условия продажи — без условий. Шаг аукциона в размере 5% (103455900 рублей) от начальной цены. После окончания торгов с победителем подписывается протокол и в течение 20 дней заключается договор. Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола. Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену покупки.

В случае признания торгов несостоявшимися, в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником, возможна продажа лота этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%. Затраты на организацию и проведение торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам торгов документации, необходимой для их проведения, возмещаются победителем торгов.

Для участия в аукционе необходимо подать письменное заявление установленной формы (подробности по тел.), с приложением: копии платежного поручения о внесении суммы задатка, для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей — заверенная копия свидетельства о гос. регистрации; для физ. лиц — копия паспорта либо иного документа, удостоверяющего личность.

Срок подачи заявления: с момента выхода настоящего объявления до 16.00.20.02.2014 года по адресу: г. Гомель, ул. Молодости, 5. Дата, время, место проведения открытого аукциона: 21.02.2014 года в 10.00, г. Гомель, ул. Молодости, 5.

По вопросам участия в аукционе и приобретения имущества должника обращаться по телефонам: 8-044-767-88-05, тел.факс 8-0232-68-25-50. Дополнительная информация содержится на сайте www.disponent.by

Управляющий по делу о банкротстве СООО «Эригал» Монтик Д.Н. — организатор торгов, СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ по продаже имущества СООО «Эригал»:

Table with 5 columns: No. lot, Name of property, Initial price, Bid price, Deposit (%). Rows include: 1. MA3 533702 280, 2005 г.в., г. Лида. 2. Бульдозер Kamatsy D00E-6, 1996 г.в., г. Гродно. 3. Кран MA3 5337 K03577, 1992 г.г., г. Лида. 4. Автомобиль MA3 53363, 2000 г.г., г. Лида. 5. Эскаватор ЗО-3323, 1989 г.г., г. Лида. 6. Автобус LA3 695, 1992 г.г., г. Лида. 7. Автобус ПА3 3205 40, 2004 г.г., г. Лида. 8. Эскаватор-погрузчик New Holland, 2004 г.г., г. Гродно. 9. Автомобиль MA3 53366, 1997 г.г., г. Лида. 10. Автомобиль Mercedes-Benz 508D, 1993 г.г., г. Лида. 11. Автомобиль Ситрон Скания, 1999 г.г., г. Лида. 12. Полуприцеп для перевозки автомобилей OPEL/GERR 32, 1990 г.г., г. Гродно. 13. Прицеп MA3 83781, 2001 г.г., г. Лида.

Торги проводятся в форме аукциона, открытого по составу участников и по формуле «наименьшая цена». Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола. В соответствии с п. 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги. В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником возможна продажа предмета торгов этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Настоящее объявление содержит лишь общие характеристики предмета торгов. Получить полную информацию о порядке и условиях проведения торгов, о предмете торгов можно в рабочие дни с 9.00 до 18.00 по адресу: г. Гродно, ул. Суворова, 127/5-411, тел.(029)6309211, тел.факс 0(0152)530715. Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 9.00 до 18.00.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 14 марта 2014 г. проводит открытый аукцион № 02-Сф-14 по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право частной собственности на земельный участок. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляются 6 земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных блокированных жилых домов в г. Минске:

Table with 8 columns: No. subject of auction, Location of land plot, Cadastral number of land plot, Area of land plot, Initial price, Sum of bid, Expenses for preparation of documentation. Rows 1-6 describe various plots in the Radiatornyy and Palernnyy districts.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями.

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение уведомления аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство многоквартирного блокированного жилого дома.

Аукцион состоится 14 марта 2014 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукциона). Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 10 марта 2014 г. в размере, указанный в графе 6 таблицы (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков — задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 100698030, назначение платежа — 04901, получатель — финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению); представить в УП «Минский городской центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно предоставляются: гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан — документ, удостоверяющий личность.

Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время. Контактный телефон: + 375 (17) 226 16 72, официальный сайт организатора торгов www.mgcn.by.

В суд Фрунзенского района г. Минска поступило заявление о признании безвестно отсутствующей БОНДАРЬ Наталья Георгиевна, 07 января 1968 года рождения, уроженки г. Минска, последнее известное место жительства: г. Минск, ул. Жудро, 21-40.

Просьба к гражданам, располагающим какими-либо сведениями о Бондарь Н.Г., сообщить их суду Фрунзенского района г. Минска в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Свидетельство о государственной регистрации, печать, штампы ИП Николаев А.А., УНП № 491031335 в связи с утерей считать недействительным. Считать недействительным страховой полис филиала СООО «Белкоопстрах» в г. Бресте по добровольному страхованию от несчастных случаев на время поездки за границу формы 2РН 2РП серия БМ № 0675689, УНП 100706519

«Не забывайце, што гэта — грамадская нагрузка»

Падчас выбарчай кампаніі ў мясцовыя Саветы дэпутатаў мы вырашылі распісаць члена Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце Галіну ФІЛІПОВІЧ пра прывілеі народных абраннікаў. Але размова з Галінай Васільеўнай, у мінутым дэпутатам Светлагорскага раённага Савета чатырох скліканняў і дэпутатам Гомельскага абласнога Савета, выйшла за межы азначанай тэмы.

— Галіна Васільеўна, у інтэрв'ю старонка аб прывілеях італьянскіх дэпутатаў карыстаецца вялікім поспехам, а вось ці ёсць чым пахваліцца беларускім дэпутатам мясцовага ўзроўню?

— Баюся, што беларускі варыянт такой старонкі не выклікае вялікай цікавасці. У аснове арганізацыі работы Саветаў пакладзены Закон «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў». Дык вось, у гэтым законе вы не толькі не ўбачыце артыкула пад назвай «прывілеі», але і самога такога слова. Для дэпутатаў мясцовага ўзроўню не прадугледжана асаблівых прыярытэтаў і ўмоў для работы, але калі чалавек атрымаў давер сваіх выбаршчыкаў, у яго з'яўляецца больш адказнасці і за сябе, і за сваю тэрыторыю, і за людзей.

Не забывайце, што дэпутат Савета ажыццяўляе дэпутацкія паўнамоцтвы без адрыў ад сваёй работы, гэта — грамадская нагрузка, за якую не прадугледжана ніякага фінансавага альбо маральнага стымулявання. Закон вызваляе дэпутата ад выканання яго працоўных абавязкаў толькі падчас падрыхтоўкі і правядзення сесій Савета, з захаваннем сярэдняга заробку. Ды гарантуе кампенсацыю камандзіраванчых выдаткаў, калі ў Савета ёсць неабходнасць выкарыстоўваць дэпутата раённага Савета і ў кіраўніка раёна моцней быць розныя погляды на тое, якія пытанні трэба вырашаць у першую чаргу. Адзін пагаджаецца з выбаршчыкамі, што

мамі: сямейныя спрэчкі, узаемаадносіны з суседзямі... Увогуле ж, пра дзяржаву ў нас згадваюць тады, калі шукаюць вінаватага. Але, дазвольце, дзяржава — гэта мы, кожны з нас. Рэгулятар адносінаў у выглядзе дзяржаўных органаў патрэбны для таго, каб захаваць баланс інтарэсаў кожнага чалавека і кожнай арганізацыі.

Таму лічу, што існуючая сістэма Саветаў дэпутатаў пакуль што павінна быць захавана. Наша парламенцкая камісія вельмі актыўна брала ўдзел у абмеркаванні лёсу Саветаў першага ўзроўню і прыйшла да выніку, што ў Беларусі будавацца цэласная сістэма органаў мясцовага самакіравання, яскравым элементам якой з'яўляецца сістэма Саветаў, і альтэрнатыва ёй у грамадстве пакуль не выслапа. Саветы — гэта магчымасць пацукі людзей, якія правяжаюць як у маленькай вёсцы, так і ў сталіцы або абласным цэнтры. Гэта — добрае супрацьстаяцтва грамадства і дзяржавы.

— Аднак што вы думаеце пра магчымасці Саветаў дэпутатаў? Добра, калі ўзаемадзеянне з выкананнем удалося наладзіць. А калі не складалася?

— Не складваецца, я лічу, тады, калі кожны слепа дбае аб сваім інтарэсах. Думаю, што нам трэба вучыцца дамаўляцца, чуць адно аднаго. Сапраўды, дэпутата раённага Савета і ў кіраўніка раёна моцней быць розныя погляды на тое, якія пытанні трэба вырашаць у першую чаргу. Адзін пагаджаецца з выбаршчыкамі, што

У Беларусі будавацца цэласная сістэма органаў мясцовага самакіравання, і альтэрнатыва ёй у грамадстве пакуль не выслапа.

дэпутата раённага Савета і ў кіраўніка раёна моцней быць розныя погляды на тое, якія пытанні трэба вырашаць у першую чаргу. Адзін пагаджаецца з выбаршчыкамі, што органы ўлады таксама прадстаўляюць дэпутату памяшканне, дзе праходзяць сустрэчы з выбаршчыкамі, справядзачы перад імі. Калі ёсць патрэба, то выканкам дапамагае дэпутату з транспартам і гасцінцай, дае магчымасць карыстацца сродкамі сувязі і аргтэхнікай.

Асобна ў законе прапісана першачарговае права дэпутата сваёй дзейнасці ў сродках масавай інфармацыі, заснаваных Саветах. У дэпутата ёсць таксама права на першачарговую прыём у службовых асоб.

Так што чалавек, які стаў дэпутатам, не застаецца сам па сабе. На адным з першых пасяджэнняў Савета зацвярджаецца рэгламент, дзе распісаны ўсе арганізацыйныя пытанні.

Нельга забываць яшчэ і пра абавязковае выкананне народнымі абраннікамі правілаў дэпутацкай этикі.

— Што ў выкананні правілаў дэпутацкай этикі самае галоўнае?

— У іх аснове — добрасумленнае выкананне непасрэдна дэпутацкіх паўнамоцтваў і карэктны паводзіны. Але самае галоўнае — дэпутат не павінен супрацьпастаўляць сябе дзяржаўнай палітыцы.

Мясцовыя Саветы — гэта элемент грамадзянскай супольнасці. Магчымасць для кожнага грамадзяніна нашай краіны праз дэпутата, за якога ён (альбо большасць жыхароў яго тэрыторыі) прагаласаваў, удзельнічаць у рашэнні дзяржаўных спраў. Наша Канстытуцыя прадугледжвае і прамы ўдзел у гэтых справах — праз рэфэрэндумы, абмеркаванні і сходы. Дэпутаты — свабодна абраныя нашы прадстаўнікі ў кіраванні тэрыторыяй.

На жаль, не ўсе добра разумеюць, што такое грамадзянская супольнасць. Як не ўсе добра разумеюць, што такое дэмакратыя. Грамадзянская супольнасць — гэта дастатковая сталасць свядомасці людзей для прыняцця рашэнняў і адказу за свае ўчынкi без п'янага дзяржаўнага ўдзелу. З іншага боку, грамадзянская супольнасць дазваляе удзельнічаць грамадзянам у вырашэнні ўсіх пытанняў дзяржаўнай палітыкі. Цяпер жа да дэпутатаў звяртаюцца людзі пераважна з асабістымі прабле-

ВЫБАРЫ: КРОК ЗА КРОКАМ

Каб стаць кандыдатам, застаўся тыдзень

Выбарчая кампанія ў мясцовыя Саветы дэпутатаў пачалася больш за месяц таму. Натуральна, яна не прыцягвае столькі ўвагі, як парламенцкія або прэзідэнцкія выбары, аднак з'яўляецца важнай падзеяй на мясцовым узроўні. Пра тое, як працякае перадвыбарны працэс, расказаў Мікалай ЛАЗАВІК, сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў.

— Мікалай Іванавіч, на якім этапе зараз знаходзіцца кампанія па выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў?

— Я звычайна падзяляю «выбарчы рух» на два патакі: першы — гэта дзеянні, якія здзяйсняюцца арганізатарамі выбараў, а другі — суб'ектамі, што вылучаюцца ці ўжо вылучаны кандыдатамі. Дык вось, з боку арганізатараў выбараў зараз падыходзіць да завяршэння этап фарміравання ўчастковых выбарчых камісій. Трэцяга лютага скончыўся тэрмін падачы кандыдатур у склад участковых камісій, і 5 лютага гэтыя камісіі павінны быць сфарміраваны. Тыя ж, хто жадае стаць кандыдатамі, якраз зараз і займаюцца пытаннямі вылучэння.

— Ці можна ўжо сёння намяваць партрэт кандыдата ў дэпутаты мясцовых Саветаў?

— Пакуль яшчэ рана нават казаць пра тое, што кандыдатаў ужо вылучаны. Справа ў тым, што вылучэнне кандыдата ў дэпутаты ў нас ідзе да 10 лютага, таму ў патэнцыйных кандыдатаў ёсць у запасе амаль тыдзень для таго, каб вырашыць пытанні вылучэння. Як правіла, дакументы ў выбарчыя камісіі тых, хто хоча стаць дэпутатам, падаюць за дзень-два да заканчэння тэрміну вылучэння. Да-

лей камісіі даецца яшчэ 10 дзён на праверку гэтых дакументаў, і толькі пасля гэтага мы ўжо будзем бачыць, хто ў нас зарэгістраваны кандыдатам. Інакш кажучы, працэс вылучэння і рэгістрацыі кандыдатаў яшчэ далёкі ад завяршэння.

У цэлым можна сказаць, што ўсе суб'екты, што маюць права вылучаць кандыдата ў дэпутаты — а такімі суб'ектамі з'яўляюцца палітычныя партыі, працоўныя калектывы і грамадзяне, якія могуць шляхам збору подпісаў таксама вылучыць кандыдата, — працуюць. На нашым сайце можна паглядзець праежжаныя лічбы аб вылучэнні, але на падставе гэтых лічбаў нельга рабіць нейкія высновы пра тое, хто больш-менш актыўны, таму што рэальную актыўнасць можна будзе ўбачыць на фінішы. Хтосьці ўжо, можа, і подпісы сабраў, але яшчэ не аднёс іх у камісію, бо хоча сам правесці іх больш дэталёва, каб не было памылкаў. Працоўныя калектывы, палітычныя партыі маюць яшчэ дастаткова часу, каб правесці сходы і пасяджэнні сваіх кіруючых органаў і вылучыць кандыдатаў. Так што толькі пасля заканчэння тэрміну вылучэння мы, нарэшце, убачым, хто ж вылучаецца.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ЗАПЛАЦІЎ ПАДАТКІ —

СПІ СПАКОЙНА

Падатак на нерухомасць і зямельны падатак у параўнанні

з іншымі паступленнямі прыносяць не так шмат грошай у бюджэт. Летас у цэлым па краіне было налічана 550 млрд рублёў падатку на нерухомасць і зямельнага падатку фізічным асобам. Пры гэтым 50% ад сумы праіндэксавана. У выніку рэальна да аплаты прад'яўлена каля 250 млрд рублёў.

— Працэс збору падаткаў на нерухомасць і зямлю працаёмкі і стратны, — канстатуе начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Міхаіл Расолька. — Толькі летас было сфарміравана 1,5 млн паведамленняў, частка адпраўлена адрасатам заканаўчымі пісьмамі, Міністэрствамі і тэрытарыяльнымі органамі не першы год вядзецца работа па ўдасканаленні механізму аплаты

грамадзянамі гэтых відаў налічэнняў, аўтаматызацыі працэсу. Сёння са згоды падаткапаліцельшчыкаў можна даслаць ім паведамленні па электроннай пошце. Але такі від паслугі, відаць, будзе запатрабаваны ў раённых цэнтрах і абласных гарадах. У сельскай мясцовасці большасць давадзена ўручачы папяровыя паведамленні.

Сярэдняя сума падаткаў на зямлю і нерухомасць складае па краіне, адпаведна, 53 тыс. і 138 тыс. рублёў. Пры налічэнні падатку на зямлю прымяняецца кадастравая цана, якая вызначана на 1 студзеня календарнага года. Але разглядаецца пытанне аб налічэнні яго фізічным асобам па рынкавым кошце. Пытанне, бюспрэчна, няпростое як у тэхнічным, так і ў сацыяльным плане. Па-першае, ацэнка каштуе немалых грошай. Па-другое, ці гатовы грамадзяне ўспрыняць новаўвядзенне? Тым не менш у большасці краін выкарыстоўваецца калі не рынкавая, то набліжаная да яе ацэнка. У Швецыі, у прыватнасці, бяроцца за аснову 70% ад рынкавай цаны. У Расіі ў 12 рэгіёнах прайшоў эксперымент, які прадугледжваў пераход ад кадастравай ацэнкі зямлі да рынкавай. Але да

нейкай канкрэтнай высновы там не прыйшлі.

У Беларусі грамадзяне павінны заплаціць падатак на нерухомасць і зямельны падатак да 15 лістапада. Многія суйчыннікі адкладаюць справу на апошні дзень, а некаторыя наогул забываюць пра свой абавязак. У любым выпадку неабходна налічэнні ў рэшце рэшт спяганяюцца. Але на гэта традыцыйна сродкі і сілы. Усё часцей чуваць меркаванні, што тэрмін аплаты варта скараціць да 1 мая — гэта больш мэтазгодна, паколькі летам пачынаецца сезон масавых адпачынкаў.

Старшыня памежных з Латвіяй і Літвой сельскіх і пасялковых Саветаў хваляюць пытанні выплаты падатку грамадзянамі ці спадчынікамі, якія там жывуць, але маюць зямлю і маёмасць, напрыклад, у Пастаўскім, Браслаўскім раёнах. Давадзіцца ўвесь час нагадваць уласнікам пра іх непасрэдна абавязак, дасяляць шматлікія паведамленні, на якія рэагуюць далёка не ўсе. Дзе знайсці ўправу і дзейсны рычагі ўздзеяння на такіх асоб? На думку кіраўнікоў сельсаветаў, у гэтым павінна паса-дзейнічаць Міністэрства па падатках і зборах.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

ШТО МОЖА ДЭПУТАТ?

Галіна Цярэшчанка, дырэктар Гомельскага філіяла рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства паштовай сувязі «Белпошта», кандыдат тэхнічных навук, апошнія чатыры гады паспяхова займаецца не толькі сваёй асноўнай працай, але і праблемамі выбаршчыкаў — як дэпутат абласнога Савета. Дарэчы, яе Гагарынская выбарчая акруга № 17 знаходзіцца ў самым цэнтры Гомеля. З ёй звязана ўсё жыццё Галіны Анатольевны.

— Маё працоўнае месца ўсім вядома. Я кожную пятніцу праводжу дэпутацкія прыёмы тут, у памяшканні цэнтральнага офіса абласнога філіяла «Белпошты». Бывае, што людзі прыходзяць і ў іншы час. На мой погляд, чым больш адбываецца сустрэч з тымі, хто яго выбіраў, тым лепш. Тады праблемы акругі для яго становяцца сапраўды сваімі.

— Што ж вас асабіста звязвае з вашай акругай?

— Мне пашанцавала: я тут нарадзілася, вучылася і цяпер працую. Многія мяне тут ведаюць асабіста. Гэта — самы цэнтр горада, дзе жыве шмат інтэлігенцыі. Многія з гэтых людзей і самі могуць вырашаць свае праблемы. Яны разумеюць, што магчыма, а што — не. З такімі людзьмі працаваць — адно задавальненне. Але тыя ж праблемы ЖКГ характэрныя для ўсіх выбарчых акруг, і іх прыходзіцца вырашаць пастаянна. Такія традыцыйныя пытанні, як, напрыклад, рамонтныя і санітарныя работы, мы звычайна адпрацоўвалі хутка і без афіцыйных дэпутацкіх запяўтаў. Мне падаецца больш дзейсным звяртацца да адпаведнага кіраўніка асабіста. Пад'ехал, пагаварыла — і справа скруталася з месца. Галоўнае, каб на першым плане была асоба чалавека, які звярнуўся па дапамогу. Былі ў нас і складаныя выпадкі, звязаныя з судовымі разбіральніцтвамі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭМА ДНЯ

СЕЛЬСКАЯ ЎЛАДА МЯНЯЕ «ПРАПІСКУ»

На Шклоўшчыне вивучалі вопыт аптымізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення

Сёння жыццё ў невялічкіх вёсках паступова заціхае. Там закрываюцца бібліятэкі, школы, фельчарска-акушэрскія пункты. А таму ўсё часцей паўстае пытанне аб перамяшчэнні цэнтраў кіравання, якімі з'яўляюцца сельскія Саветы і выканкамы, у іншыя населеныя пункты. Некаторыя з іх наогул перастаюць існаваць. У Шклоўскім раёне Магілёўскай вобласці колькасць сельсаветаў за апошнія некалькі гадоў скарацілася з 12 да 8.

Мясцовыя ўлады сталі першапраходцамі, калі пачалі гэтую справу. На той момант яшчэ не існавала дакладных афіцыйных дакументаў, якія б рэгламентавалі гэты працэс. Шклоўскі прыклад стаў прадметам для вывучэння ўдзельнікамі вясновага семінара, які прайшоў пад кіраўніцтвам старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Святланы ГЕРАСІМОВІЧ.

Непазбежная аптымізацыя

— Усё, што будзе напрацавана сёння, мы зможам прымяніць і ў межах рэспублікі, — сказала яна напачатку. — Мерапрыемства незвычайнае. Гэта маніторынг законапраекта аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным падзеле РБ. Прэзідэнт у сваім пасланні да беларускага народа выказаў пажадан-

Святлана Герасімовіч, Аляксандр Шарстнёў і Міхаіл Паўловіч падчас наведвання аграгарадка Старасялле.

не, каб законапраекты рыхтаваліся вельмі ўважліва і адказна, з удзелам грамадскасці, выканаўчай і прадстаўнічай ўлады. Існуе таксама даручэнне Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Рубінава аб правядзенні маніторынгу правапрымяняльнай практыкі нашых законапраектаў. Мы павінны ведаць, якая карысць ад іх дзяржаве і людзям, ці ўсё там прадугледжана.

Працэс аптымізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзнак вядзецца ў краіне ўжо не першы год, але яго толькі назваецца лёгкім. З 2009 па 2013 гады на тэрыторыі

Магілёўшчыны было скасавана 40 сельсаветаў. І не ўсюды гэта праходзіла гладка. Зраўнема, што аптымізацыя ў сельскай мясцовасці, як і мадэрнізацыя ў вытворчасці, непразрада. Калі колькасць жыхароў у вёсцы год ад года змяншаецца, утрыманне адміністрацыйных цэнтраў (мясцовай ўлады) становіцца эканамічна неапраўдана.

Пытанне аб тэрытарыяльнай аптымізацыі неаднаразова разглядалася на пасяджэннях прэзідыума абласнога Савета дэпутатаў. У ад-

паведнасці з рэкамендацыямі, якія былі распрацаваны Адміністрацыяй Прэзідэнта, колькасць жыхароў на тэрыторыі аднаго сельсавета не павінна складаць менш за 2000 чалавек. Але ў вобласці хапала 500 чалавек. Таму дэпутаты Магілёўшчыны вырашылі спыніцца на лічбе 1000.

— У нас было два сельсаветы з колькасцю жыхароў да 700 чалавек — Ардаца і Чарнарукі, — кажа старшыня Шклоўскага райсавета дэпутатаў Міхаіл ПАЎЛОВІЧ. — Да 2012 года мы не спыняліся іх скасоўваць. Але жыццё сама прымусіла нас гэта зрабіць. Пасля аб'яднання некалькіх гаспадарак у адну сельсаветы, што цяпер яна знаходзіцца на тэрыторыі двух сельсаветаў — Ардацкага і Гарадзішчанскага. Пачынам размяшчаць яны на адлегласці 5 кіламетраў адзін ад аднаго. Перад тым, як прыняць рашэнне па скасаванні Ардацкага сельсавета, мы вывучалі грамадскія меркаванні. Разам з зацікаўленымі службамі правялі 14 сходаў, выязджалі на фермы, на мяхворы, у школу. Вывязны прыём грамадзян цяпер арганізаваны ў Ардацкім Доме культуры, дзе знайшоўся свабодны пакой. Ёсць магчымасць па лакальнай сетцы звязацца з галоўным камп'ютарам сельскага Савета, каб жыхар з любой вёскі атрымаў усе неабходныя дакументы.

Першапачаткова планавалася закрыць у Ардаці і аддзяленне Беларускага. Але тут насельніцтва адмаўлялася ісці на нейкі кампраміс. Людзі рашуча выказаліся супраць і, як высветлілася, небеспаспартна. Таму і вырашылі пакінуць усё як ёсць.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

У Беларусі будавацца цэласная сістэма органаў мясцовага самакіравання, і альтэрнатыва ёй у грамадстве пакуль не выслапа.

дэпутата раённага Савета і ў кіраўніка раёна моцней быць розныя погляды на тое, якія пытанні трэба вырашаць у першую чаргу. Адзін пагаджаецца з выбаршчыкамі, што органы ўлады таксама прадстаўляюць дэпутату памяшканне, дзе праходзяць сустрэчы з выбаршчыкамі, справядзачы перад імі. Калі ёсць патрэба, то выканкам дапамагае дэпутату з транспартам і гасцінцай, дае магчымасць карыстацца сродкамі сувязі і аргтэхнікай.

Асобна ў законе прапісана першачарговае права дэпутата сваёй дзейнасці ў сродках масавай інфармацыі, заснаваных Саветах. У дэпутата ёсць таксама права на першачарговую прыём у службовых асоб.

Так што чалавек, які стаў дэпутатам, не застаецца сам па сабе. На адным з першых пасяджэнняў Савета зацвярджаецца рэгламент, дзе распісаны ўсе арганізацыйныя пытанні.

Нельга забываць яшчэ і пра абавязковае выкананне народнымі абраннікамі правілаў дэпутацкай этикі.

— Што ў выкананні правілаў дэпутацкай этикі самае галоўнае?

— У іх аснове — добрасумленнае выкананне непасрэдна дэпутацкіх паўнамоцтваў і карэктны паводзіны. Але самае галоўнае — дэпутат не павінен супрацьпастаўляць сябе дзяржаўнай палітыцы.

Мясцовыя Саветы — гэта элемент грамадзянскай супольнасці. Магчымасць для кожнага грамадзяніна нашай краіны праз дэпутата, за якога ён (альбо большасць жыхароў яго тэрыторыі) прагаласаваў, удзельнічаць у рашэнні дзяржаўных спраў. Наша Канстытуцыя прадугледжвае і прамы ўдзел у гэтых справах — праз рэфэрэндумы, абмеркаванні і сходы. Дэпутаты — свабодна абраныя нашы прадстаўнікі ў кіраванні тэрыторыяй.

На жаль, не ўсе добра разумеюць, што такое грамадзянская супольнасць. Як не ўсе добра разумеюць, што такое дэмакратыя. Грамадзянская супольнасць — гэта дастатковая сталасць свядомасці людзей для прыняцця рашэнняў і адказу за свае ўчынкi без п'янага дзяржаўнага ўдзелу. З іншага боку, грамадзянская супольнасць дазваляе удзельнічаць грамадзянам у вырашэнні ўсіх пытанняў дзяржаўнай палітыкі. Цяпер жа да дэпутатаў звяртаюцца людзі пераважна з асабістымі прабле-

Каб стаць кандыдатам...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Пра мінулыя перадавыбарную кампанію ў мясцовыя Саветы дэпутатаў пісалі, што яна «вляга»... А ці адрозніваецца ад яе сённяшняя кампанія?

— Асноўнае адрозненне яе — тое, што непасрэдна перад пачаткам гэтай кампаніі было зменена выбарчае заканадаўства. Летась у снежні ўступіў у сілу закон аб зменах і дапаўненнях выбарчага заканадаўства. Гэтыя змены непасрэдна закранаюць шэраг выбарчых працэдураў, звязаных і з выбарамі дэпутатаў мясцовых Саветаў. Грошы на друкаваную прадукцыю ўжо не будуць выдавацца кандыдатам, а інфармацыйную прадукцыю будуць вырабляць выбарчыя камісіі; уступае ў сілу забарона на правядзенне байкоту; кандыдат у дэпутаты не зможа быць адначасова і дэлегатам асабай іншага кандыдата, а вылучацца можна толькі па адной выбарчай акрузе. Так што цяперашняя кампанія сапраўды будзе адрознівацца ад папярэдніх менавіта тым, што вялікая

колькасць змяненняў накладвае свой адбітак на шэраг выбарчых працэдураў.

Але, што тычыцца актыўнасці, тут я магу сказаць адназначна, што кампанія па выбарах дэпутатаў у мясцовыя Саветы заўсёды больш спакойная, чым парламенцкая, і тым больш, чым прэзідэнцкая. Ужо і зразумела, бо на мясцовым узроўні працякаюць больш спакойныя і сацыяльныя, і палітычныя працэсы, няма асаблівых канкурэнцый за ўплыў у грамадстве. Чаго не скажам, калі ідуць выбары дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў ці Прэзідэнта. Тое, што мясцовыя выбарчыя кампаніі больш спакойныя, — гэта традыцыйна. Але я хацеў бы звярнуць увагу на тое, што сродкі масавай інфармацыі надаюць значную ўвагу сённяшнім мясцовым выбарам і асвятляюць гэтую кампанію больш актыўна, чым падчас мінулых выбараў. За што хацеў бы сказаць усім без выключэння СМІ, якія асвятляюць выбары, вялікі «дзякуй».

Надзея ЮШКЕВІЧ.

УМЕЦЬ «ПРАЦАВАЦЬ» НА ВЫБАРШЧЫКА

Генадзь ГРЫЦКЕВІЧ, старшыня пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламентацыі выказаў сваё меркаванне наконт змен у выбарчым заканадаўстве:

— Цэнтральная выбарчая камісія, прадстаўнікі дэпутацкага корпусу на працягу пэўнага часу рыхтавалі законапраект па зменах і дапаўненнях у Выбарчы кодэкс — з 8 снежня мінулага года ён ужо працуе. І сёння — вельмі хутка пасля прыняцця — праводзіцца выбарчая кампанія ў новым фармаце і па новых правілах. Яксныя змены мы прымалі яшчэ ў 2010 годзе — тады было больш за 150 змяненняў і дапаўненняў, і яны былі істотнымі. Апошнія папраўкі ў выбарчае заканадаўства, прынятыя нядаўна з улікам вопыту правядзення ранейшых прэзідэнцкіх і парламенцкіх выбараў, таксама вельмі сур'ёзныя.

Значнай назваў бы змену, якая тычыцца фінансавання перадавыбарнай кампаніі. Так, раней грошы давалі самому кандыдату, цяпер жа акруговыя камісіі атрымліваюць фінансавую падтрымку і затым размяркоўваюць сродкі па ўчастковых камісіях. Я лічу, што такім чынам сума, якая выдзяляецца з бюджэту рэспублікі на правядзенне ўсёй кампаніі, хутчэй дойдзе па сваім прызначэнні — камісіі будуць накіроўваць гэтыя грошы ў адпаведнасці з Выбарчым кодэксам. На мой погляд, гэта вельмі істотная папраўка.

Што тычыцца фондаў, думаю, на выбарах у мясцовыя Саветы іх нават утвараць не трэба. Людзі з адной мясцовасці ведаюць адно аднаго. Калі там ёсць чалавек, які правіў сябе з добрага боку, то за яго ўсё насельніцтва прагаласуе! Навошта тады гэтыя фонды арганізоўваць? Але наогул сам падыход — калі сродкі даюцца камісіі — я падтрымліваю. Гэта зроблена вельмі своечасова. Акруговая камісія данясе да выбаршчыка ўсе біяграфічныя даныя кандыдата ў дэпутаты, маленькія тэзісы яго праграмы — у тым ліку раскажуць, ці была судзімасць у чалавека, які хоча быць дэпутатам, за кошт чаго ён жыве. Раней мы ішлі на выбары і толькі там (чаго ўтойваць?) бачылі, за каго нам трэба будзе галасаваць. Таму што не кожны кандыдат у дэпутаты даносіць сваю інфармацыю — для гэтага трэба быць вельмі актыўным, мець добрую групу падтрымкі.

Што тычыцца байкоту выбараў, то гэтая забарона — своечасовая. Удмайцеся: за кошт грошай падаткапалачельшчыкаў — усіх нас — дазвалялася байкатаваць выбары! Гэта значыць, чалавек рэгіструецца кандыдатам, а затым у праграмах па радыё і тэлебачанні, у лістоўках заклікае да байкоту. Сёння ў гэтай сітуацыі пастаянна кропка.

Я перакананы, што мы ўсе разам павінны ў любым працэсе ўдзельнічаць больш актыўна. Тым больш у выбарах: нам будаваць гэтае жыццё. І дэпутат — гэта не прафесія, а ў нейкім сэнсе твар дзяржавы. Ён прыходзіць працаваць на грамадскіх пачатках, удзельнічае ў распрацоўцы праграм, у грамадскім самакіраванні, у добраўпарадкаванні свайго мікрараёна. Трэба ўмець «працаваць» на выбаршчыка — гэта вельмі няпростае справа і ў той жа час вельмі ганарова. Я лічу, што трэба прыйсці на выбары ўсім, таму што мы абавязаны выканаць свой канстытуцыйны абавязак.

ШТО МОЖА ДЭПУТАТ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— І як вы дапамаглі вырашыць складаную сітуацыю?

— Да мяне звярнуліся жыхары аднаго з дамоў, размешчаных на тэрыторыі акругі. Ім ЖКГ выдала прадлісанне — зняць усе аконныя шыны на балконах. Справа ў тым, што на гэтым участку дарогі вельмі моцны рух транспарту, людзі пакутуюць ад моцнага шуму і загазаванага паветра... Пачаліся судовыя цяжбы, выбаршчыкі звярнуліся па дапамогу да мяне. Мы вывучалі праблему, сустраліліся з прадстаўнікамі ЖКГ. Урэшце ў судзе прыйшлі да міравога пагаднення. Жыхарам гэтага дома дазволілі пакінуць шкленне балконаў, але з умовай — зрабіць яго пад адзіны фармат. Гэта задаволіла абодва бакі.

— Што ўвогуле дала вам работа ў абласным Савеце дэпутатаў, чаму навучыла?

— Дэпутат, на мой погляд, нават калі няма вялікай колькасці зваротаў да яго, не павінен сядзець склаўшы рукі. Трэба пастаянна пацярджаць сваю прысутнасць і неабходнасць у якасці народнага абранніка. У 2011 годзе на тэрыторыі нашай акругі, у палацава-паркавым ансамблі, мы правялі нацыянальную філатэлістычную выставу. Яна раней праводзілася толькі ў Мінску, і адзіны раз, упершыню, у нашым абласным цэнтры. Гэта было вельмі прыгожа. Прыехалі госці з многіх краін замежжа. На другое паўгоддзе 2012 года мы арганізавалі дабрачынную падпіску на спе-

Мясцовае самакіраванне
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

СЕЛЬСКАЯ ўлада мяняе «ПРАПІСКУ»

Галоўнае — не «перануць»

Летась на Шклоўшчыне прайшло скасаванне яшчэ з сельсаветаў. Іх спецыялісты і старшыні будуць весці выязны прыём грамадзян. Зараз у раёне засталася 8 так званых адміністрацыйных цэнтраў, але, хутчэй за ўсё, наступнага этапу аптымізацыі не пазбегнуць. У Гарадзекім і Талкачоўскім сельсаветах зараз налічваецца крыху больш чым па 1000 чалавек. І калі колькасць насельніцтва будзе змяншацца, прыйдзеца разглядаць пытанне па скасаванні.

Тое, што рэформа тэрытарыяльнага ўладкавання адбываецца балюча, хвалюе ўсіх. Як адзначыў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір ПАНЦЮХОУ, пытанне няпростае ўжо толькі таму, што закрэнае лёсы людзей. І пры яго вырашэнні трэба кіравацца прыняцямі: «Сем разоў адмерай і адзін — адрэж».

— Сёння неабходны «зберагальны» варыянт: жыхароў у сельскай мясцовасці застаецца ўсё менш. Калі яны кажуць, што ім цяжка дабірацца, іх трэба паць. Сельскі Савет — гэта тое месца, куды ўсе ідуць, няхай нават проста пагутарыць. Трэба быць вельмі асцярожнымі, каб нічога не паламіць. Сёння адміністрацыйна-тэрытарыяльнае дзяленне — не мая тэма ў парламенце, але я вельмі хвораю за яе душой, — падкрэсліў ён.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Аб неабходнасці дзейнічаць асцярожна, па прычыне «не нашкодзь», шмат казала і Святлана Герасімовіч.

— Нам было цікава, як на прыкладзе Шклоўскага раёна рэалізуецца законапраект, — адзначыла яна. — Таму гэта і маніторынг, і вучоба адначасова. Напрацаваны вопыт будзе ўзяты на ўзбраенне. Мы абмяркуем яго на пасяджэнні Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце рэспублікі — а туды ўваходзяць дэпутаты ад кожнай вобласці.

Выязны прыём

Удзельнікі семінара змаглі азнаёміцца, як ідзе праца на месцах. Аграгарадкі з дзвухпартыяковымі будынкамі выглядалі вельмі прывабна. Чаму б тут не жыць? Але ўражвала іншае. На вуліцах я не ўбачыла ніводнага чалавека. Марозу спалохалася? Ці ўсе да аднаго былі на працы? Але ж калі так пуста ў аграгарадках, то што казаць пра вёскі? І хто з іх шышоў першым: людзі ці сацыяльныя значныя аб'екты — яшчэ спрэчнае пытанне.

Аграгарадок Стараселле ў Шклоўскім раёне — адзін з буйных. Галоўны спецыяліст Александрыйскага сельвыканкама Валентына Дарафеева вядзе выязны прыём грамадзян двойчы на тыдзень. Старшыня Александрыйскага сельсавета Аляксандр Шарстнёў «дзяжурчыць» па аўторках і чацвяргах праз тыдзень. Бібліятэка, клуб — усё тут, побач. Толькі было б больш наведвальнікаў! За той час, што мы знаходзіліся ў «філіяле» Александрыйска-

рае ўражанне. Яны размяшчаюцца ў прыгожых адміністрацыйных будынках, там працуюць вопытныя кадры. Уразіла, што людзі неабякава ставяцца да сваёй справы, уносяць прапановы ў законапраект аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні, імкнучыся вырашаць пытанні, над якімі трэба працаваць на аптымізаваных тэрыторыях. Мы таксама будзем уносіць свае прапановы.

«Аб гэтым трэба казаць»

Гэтую фразу ад Святланы Герасімовіч можна было пачуць неаднойчы. Яе цікава, з якімі складанасцямі прыходзілася сутыкацца пасля скасавання сельсаветаў. На погляд Міхаіла Паўловіча, аб'яднанне сельсаветаў прывядзе да змяншэння колькасці сельсаветаў. А трэба было пачынаць аб'яднальныя працэсы. Не вырашана пытанне і з тым, якія павінны быць сельвыканкамы па колькасці супрацоўнікаў. Пакуль кожны вырашае гэта сам для сябе, а трэба, каб быў узор, канкрэтныя лічбы, якія б агаворваліся ў залежнасці ад мясцовасці, ад колькасці жыхароў. Яшчэ адно непаразуменне, з якім прыйшлося сутыкнуцца, — гэта немагчымае ажыццяўлення на месцах некаторых жыццёвых адміністрацыйных працэдур.

— Гэта сістэма нам вельмі дапамагае, — кажа яна. — Мы падключаны да рэгістра насельніцтва, абменьваемся інфармацыяй, бачым усё даныя па ЗАФСе — колькі нарадзілася чалавек ці памерла. Значна паскорылася і працэдура выдачы дакументаў. — Шклаўчане — малайцы, — кажа Святлана Герасімовіч. — Добра папрацавалі з Міністэрствам інфармацыі, і з распрацоўшчыкамі сістэмы АІС. Аб сельскіх Саветах наогул доб-

рае ўражанне. Яны размяшчаюцца ў прыгожых адміністрацыйных будынках, там працуюць вопытныя кадры. Уразіла, што людзі неабякава ставяцца да сваёй справы, уносяць прапановы ў законапраект аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным дзяленні, імкнучыся вырашаць пытанні, над якімі трэба працаваць на аптымізаваных тэрыторыях. Мы таксама будзем уносіць свае прапановы.

Шмат высілкау патрабуе і навядзенне парадку на тэрыторыях сель-

ЛІСТ З КАМЕНТАРЫЕМ

Мы бяздзейнічаем? Няпраўда!

У нашу рэдакцыю паступіў ліст ад імя прадстаўнікоў кампаніі, якія называюць яе «За еўрапейскую Мастоўшчыну». Паведамляецца, што «актыўны рух «За Свабоду» звярнулі да ўсіх дэпутатаў Мастоўскага райсавета з просьбай прадставіць выбаршчыкам і грамадскасці вынікі сваёй 4-гадовай працы ў раённым Савеце». Бо, на думку прадстаўнікоў гэтай кампаніі, «ніводны з народных абраннікаў за ўсё 4 гады дэпутацкай дзейнасці не праводзіў сустрэч з выбаршчыкамі і не інфармаваў свой электарат аб дэпутацкай дзейнасці на карысць горада Масты і рэгіёна». Аднак, паведамляецца ў лісце, «Мастоўскі раённы Савет дэпутатаў вярнуў прадстаўнікам грамадскай кампаніі звароты, скіраваныя да дэпутатаў, з адказам «па дадзеным адрасе не знаходзіцца».

Старшыня Мастоўскага раённага Савета дэпутатаў Валерый Табала (у цэнтры) з дэпутатам Гродзенскага абласнога Савета Мікалаем Лісеем і дэпутатам раённага Савета Янінай Дзям'янкавай.

Інфармацыя такога зместу, дарэчы, ужо змешчана ў шэрагу СМІ і распаўсюджана ў інтэрнэце. Аднак колькі слова самім дэпутатам, якіх напракаюць у бяздзейнасці і нават называюць лайдакамі, ў гэтых публікацыях не прадстаўлена, гэта зробім мы. Субсідэнік нашага карэспандэнта — старшыня Мастоўскага раённага Савета дэпутатаў Валерый ТАБАЛА.

— Перш за ўсё адзначу, што пра гэтую грамадскую кампанію на Мастоўшчыне не было чуваць з мая 2010 года, калі праходзілі выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў. І на працягу практычна ўсяго тэрміну паўнамоцтваў раённага Савета гэтага склікання — ніякіх зваротаў, прапановаў па вырашэнні тых ці іншых праблем нашага рэгіёна ад іх не паступала. І раптам, калі распачалася новая выбарчая кампанія, вырашылі сябе праявіць. Але я гэта робіцца?

Звароты да ўсіх дэпутатаў былі дастаўлены нарарчым па адным адрасе — у будынак рай-

выканкама і раённага Савета дэпутатаў. І тым дэпутатам, чые кабінеты тут знаходзіцца (у тым ліку і мне), іх пад роспіс уручылі. Быў дадзены адрас, што, згодна з артыкулам 21 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў», дэпутат адказны і падсправадчыны перад выбаршчыкамі. Зварот паступіў ад члена руху «За Свабоду» з указаным прозвішчам, імя і імя па бацьку, года нараджэння і адраса: (г. Масты, абаненцкая скрыня № 17). Незразумела, на тэрыторыі якой выбарчай акругі прымае аўтар звароту і каму з дэпутатаў на яго адказаць.

Што ж датычыцца вяртання заяўніку шэрагу зваротаў, то ніхто ад іх атрымання не ўхіляўся. Як вядома, з усяго дэпутацкага корпусу мясцовага Савета толькі старшыня працуе на пастаяннай аснове. А ўсе іншыя сумшчаюць працу ў органе прадстаўнічай улады са сваёй прафесійнай дзейнасцю ў самых розных сферах. Таму і не сустрэліся яны нарарчым у вышэйзгаданым будынку ў той дзень. І звароты, зразумела, былі вярнуты. — «Ніводны з народных абраннікаў не праводзіў сустрэч з выбаршчыкамі»... Ваш каментарый? — Адкажу на асабістым прыкладзе, бо з'яўляю-

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 06.03.2014 в 10.00 по адресу: 220030, г. Минск, просп. Независимости, 11/1, 2 этаж, конференц-зал.

Организатором аукциона является республиканское унитарное предприятие «Отель «Минск», находящееся по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11.

НА АУКЦИОНЕ ВЫСТАВЛЯЕТСЯ ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА:

- 1. Помещение № 208, арендуемой площадью 30,6 кв.м, на втором этаже в здании по просп. Независимости, 11/2 (литер В 7/к), в г. Минске; с центральным отоплением, водо- и электроснабжением, телефонизацией; срок аренды — 3 года; начальная цена продажи — 657 900 рублей; размер задатка — 65 750 рублей; целевое использование — размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м. — 258 000 рублей.
- 2. Помещение № 309 арендуемой площадью 34,0 кв.м, на третьем этаже в здании по просп. Независимости, 11/2 (литер В 7/к), в г. Минске; с центральным отоплением, водо- и электроснабжением, телефонизацией; срок аренды — 3 года; начальная цена продажи — 733 150 рублей; размер задатка — 73 300 рублей; целевое использование — размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м. — 258 000 рублей.

Документы на участие в аукционе принимаются с 05.02.2014 по 03.03.2014 в 8.30 до 12.00, с 13.00 до 16.00, по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11/2, каб. 229. Документы, поданные после 16.00 03.03.2014, не рассматриваются.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машин, мех. и их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 «О мерах по реализации Указа Президента Республики Беларусь от 07 мая 2009 № 238».

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:

- перечисляет задаток на р/с № 3012000006014 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП 100973184, ОКПО 37372251, РУП «Отель «Минск»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

- физическое лицо предъявляет документ, удостоверяющий личность;
- индивидуальный предприниматель — копию свидетельства о государственной регистрации;
- юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) — копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент — копию, использованную в установленном порядке копию учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, в заявлении сообщает о нахождении на территории Республики Беларусь представительства с указанием даты выдачи Министрством иностранных дел Республики Беларусь разрешения на открытие представительства, номера и срока действия разрешения.

Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов предоставляются без нотариального заверения.

Порядок оформления участия в аукционе: лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

При отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка, он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении.

Порядок определения победителя аукциона: торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены и проводятся аукционистом, определяемым организатором аукциона.

Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Телефоны для справок: (8-017) 209-92-78, (8-029) 642-52-64.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар: КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказная за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСІМОВІЧ С.М., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; АСКЕРКА Ю.В., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

АЦЯСАЎ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; **НАВУМЕНКА А.В.,** старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШАНКА М.Л.,** старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

АДРАС РЕДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12; e-mail: info@zvzyazda.minsk.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 21.974. Нумар падпісаны ў 19.30 4 лютага 2014 года.

ПАСЛАННЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІ БЕЛАРУСЬ

АБ СТАНЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАЙ ЗАКОННАСЦІ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ У 2013 ГОДЗЕ

Канстытуцыйны Суд Рэспублікі Беларусь у складзе старшынстваючага — Старшыні Канстытуцыйнага Суда Міклашэвіча П.П., суддзяў Бойка Т.С., Варановіча Т.В., Данілюка С.Я., Козыравай Л.Р., Марыскаіна А.У., Падргусы В.В., Рабцава Л.М., Цікавенкі А.Г., Чыгрынова С.П., разгледзеўшы ў судовым пасаджэнні пытанне аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2013 годзе, кіруючыся артыкуламі 22 і 24 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб судовадэкаванні і статусе суддзяў.

ВЫРАШЫЎ:

1. Прыняць Пасланне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і палатам Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2013 годзе» (дадаецца).

2. Апублікаваць Пасланне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і палатам Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2013 годзе» на Нацыянальным прававым Інтэрнэт-партале Рэспублікі Беларусь, у зборніку прававых актаў «Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь», газетам «Звязда» і «Народная газета», а таксама ў часопісе «Веснік Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь».

Старшынстваючы —
Старшыня Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

П.П. Міклашэвіч

21 студзеня 2014 г., г. Мінск. № Р-915/2014

Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь

Палаце прадастоўніку Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Савету Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, якая з’яўляецца па сутнасці грамадскім дагаворам, што засноўвае над сучаснага беларускага грамадства і дзяржавы, змяшчае фундаментальныя палажэнні, якія выступаюць рэгуляторамі сістэмы палітычных, эканамічных і сацыяльных адносін, сплужыць прававой асновай стратэгіі развіцця суверэннай Беларусі.

Дваццацігадовы перыяд дзеяння Канстытуцыі пацверджае прыхільнасць народа Беларусі агульначалавечым каштоўнасцям, яго імкненне рэальна сцвярджаць правы і свабоды чалавека і грамадзяніна, забяспечваць грамадзянскую згодду, непакідаць ўстой нарадаўладдзя і прававой дзяржавы, мэтанакраваіна і паслядоўна фарміраваць дэмакратычную сацыяльную дзяржаву для народа, заснаваную на роўнасці, справядлівасці і гуманізме.

Суверэнная беларуская дзяржава, нацыянальна праваява сістэма, дзейнасць нарматворчых і правапрымяняльных органаў грунтоўцца на яршэнстве Канстытуцыі, якая замацоўвае асноватарныя прынцыпы і нормы прававага рэгулявання важнейшых грамадскіх адносін і валодае вышэйшай юрыдычнай сілай. Дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства.

Канстытуцыя — Асноўны Закон дзяржавы — з’яўляецца жывотарнай асновай нацыянальнага права: яе прынцыпы і нормы нясуць у сабе арганізуючы пачатак, забяспечваюць адзінства, узаемасувязь, збалансаванасць і гарманічнае развіццё ўсіх складальнікаў прававой сістэмы. Пры гэтым прамое дзеянне Канстытуцыі абумоўляе інтэграцыю канстытуцыйнай мадэлі арганізацыі грамадскіх адносін у сацыяльную практыку як непасрэдна, так і шляхам выпрацоўкі на заканадаўчым узроўні прававых механізмаў для поўнай рэалізацыі грамадзянінаў замацаваных у Канстытуцыі правоў і свабод, а таксама непасрэднае прымяненне канстытуцыйных норм усімі правапрымяняльнымі органамі і судамі шляхам іх індывідуалізацыі з улікам жшчыўвай сітуацыі, якая патрабуе вырашэння прымяльнага да канкрэтнага суб’екта правадосці.

Яршэнства і прамое дзеянне Канстытуцыі абумоўляюць прававыя механізмы, якія гарантуюць усабеленне канстытуцыйных палажэнняў у жшчыцц.

Гарантам Канстытуцыі, праваю і свабод чалавека і грамадзяніна з’яўляецца Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь. Кіраўнік дзяржавы усабеліае адзінства народа, забяспечвае пераемнасць і ўзаемадзейнасць органаў дзяржаўнай улады на аснове канстытуцыйнага прынцыпу іх раздзялення, палітычную і эканамічную стабільнасць, грамадзянскую згодду, ахову суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, яе нацыянальнай бшксці, тэрытарыяльнай цэласнасці, гарантуе рэалізацыю асноўных напрамкаў унутранай і знешняй палітыкі.

Забяспечанне яршэнства Канстытуцыі і яе непасрэднага дзеяння на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь ускладнена на Канстытуцыйны Суд, які ажыццяўляе судовы кантроль канстытуцыйнасці ўсіх нарматывных актаў у дзяржаве. У рацённай і фармуемых у іх прававых пазіцыях Канстытуцыйны Суд, зыходзячы з яршэнства права, шляхам выярлення канстытуцыйна-прававога зсяну норм закону і іншых нарматывных прававых актаў устаблеўвае яршэнства Канстытуцыі ў нарматворчых і правапрымяняльных, садзейнічае выпрацоўцы прававых механізмаў развіцця і абароны канстытуцыйных каштоўнасцей і дасягнення мэт, якія маюць канстытуцыйнае значэнне, арыентаваў заканадаўца і правапрымяняльніка на нхўлінае прытрымліванне канстытуцыйных палажэнняў і іх рэальнае забяспечанне.

Праз зацверджанне яршэнства Канстытуцыі, канстытуцыйных каштоўнасцей у нарматворчых і правапрымяняльных ажыццяўляецца канстытуцыйналізацыя грамадскіх адносін, устабуаўляецца рэжым канстытуцыйнай законнасці, пры якім дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы, а таксама грамадзяне дзейнічаюць на аснове і ў адпаведнасці з Канстытуцыяй, а права яе важнейшыя сацыяльныя рэгулятар забяспечвае дасягненне мэт і вырашэння задач, вызначаных Асноўным Законом дзяржавы. Зыходзячы з гэтага, адзінка канстытуцыйнасці прававых норм прававых актаў ажыццяўляецца з улікам іх уплыву на развіццё грамадскіх адносін на аснове канстытуцыйных каштоўнасцей, прынцыпаў і норм.

Выканаючы свае канстытуцыйныя паўнамоцтвы па заканадаўчым рэгуляванню важнейшых грамадскіх адносін, Старшыня сходу Рэспублікі Беларусь стварае заканадаўчую базу для развіцця практычна на ўсіх сфер жшчыўвайнасці грамадства і дзяржавы. Парламент краіны прызнае забяспечваць на заканадаўчым узроўні выпрацоўку эфэктыўных механізмаў абароны канстытуцыйных каштоўнасцей і дасягнення канстытуцыйна значных мэт, устанубаючы прыярэтаты і гарантыі іх далейшага развіцця.

На рэалізацыю яршэнства права і зацверджанне канстытуцыйнай законнасці ў сферах заканавторчашы і правапрымянення накрывае ажыццяўленне Канстытуцыйным Судом абавязковае папярэдняга кантролю канстытуцыйнасці закону, прынятых Парламентом, да іх падпісання Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

маўнікамі, якія ажыццяўляюць аналагічную дзейнасць, і інш.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што рыведзеныя нормы ўказанага Закона, заснаваны на палажэннях Канстытуцыі аб роўных магчымасцях свабоднага выкарыстання здольнасцей і маёмасці для прадпрыемальніцкай і іншай не забароненай законам эканамічнай дзейнасці, накрываюць на процілеглы маналістычнай дзейнасці і надбасрасмелнай функцыянавання таварных рынках, прадубліяння і стрымання маналістычнай дзейнасці і надбасрасмелнай канкурэнцыі, процівадненне неадпаведнаму, абмежаванам, устараненна канкурэнцыі з боку дзяржаўных органаў, іншых органаў і арганізацый. Прававое рэгуляванне, якое устанубаўляецца названым Законом, адказвае мэтам развіцця спрыяльнага канкурэнтнага асяроддзя, абароны правоў і законных інтарэсаў пакупнікоў.

1.4. Адцньваючы канстытуцыйнасць змяненняў і далапуненняў, якія ўносяцца ў законы «Об общественных объединениях» і «О политических партиях», Канстытуцыйны Суд прышоў да вываду аб іх накрыванасці на пашырэнне ўдзелу грамадзян у грамадскіх аб’яднаннях, што сведчыць аб развіцці дэмакратыі, а таксама на канкрэтызацыю прававаго механізму стварэння грамадскіх аб’яднанняў, саюзаў грамадскіх аб’яднанняў і палітычных партый, звязанага з агупнасцю статытчных мэт, што адпавядае інтарсам асоб, якія ўваходзяць у грамадскія аб’яднанні, палітычных партыі і іх саюзы (рашэнне ад 24 кастрычніка 2013 г.).

Ва ўказаным рацённі Канстытуцыйны Суд адзначаў таксама, што заканадавец, рэалізуючы свае канстытуцыйныя паўнамоцтвы па прыняцці закону, у тым ліку аб асноўным эмеце і прынцыпах ажыццяўлення правоў, свабод і абавязкаў грамадзян (пункт 2 часткі першай артыкула 97 і пункт 1 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі), мае права і абавязаны вызначыць умовы і парадка стварэння і дзяржаўнай рэгістрацыі грамадскіх аб’яднанняў і палітычных партый, накрываючы права кожнага аб асноўным аб’яднанні. Магчымыя абмежаванні, якія закранаюць правы грамадзян, не павінны скажаць сутнасці канстытуцыйных правоў і свабод, прыводзяць да страты іх рэальнага зместу, а павінны прымяняцца ва ўстанубаўленых законам выпадках і быць суразмерным абараняемым грамадскім і дзяржаўным інтарсам, правам і свабодам іншых асоб (артыкул 23 Канстытуцыі), у сувязі з чым прадублеўвае заканадаўцам парадка стварэння і рэгістрацыі грамадскіх аб’яднанняў і палітычных партый не павінны ствараць неабгрунтаваных і неперадпачынальных перашкод для ажыццяўлення грамадзянінамі канстытуцыйнага права на свабоду аб’яднанняў.

1.5. У рацённі ад 18 лістапада 2013 г. «О соответствии Конституции Республики Беларусь Закона Республики Беларусь «О внесении изменений и дополнений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам проведения выборов и референдумов» Канстытуцыйны Суд адзначаў, што ў адпаведнасці з пунктам 34 артыкула 3 ўказанага Закона ў артыкуле 60 Выбарчага кодэкса замацоўваецца норма, згодна з якой грамадзянін можа вылучацца кандыдатам у дэпутаты Палаты прадастоўнікоў толькі па адной выбарчай акрузе, а кандыдатам у дэпутаты мясцовых Саветаў дэпутатаў — па адной выбарчай акрузе па выбарах у мэрства Савет дэпутатаў адпаведнага тэрытарыяльнага ўзроўня. Канстытуцыйны Суд прызнаў, што такі парадык адпавядае палажэнню часткі другой артыкула 66 Канстытуцыі, якое прадублеўвае, што кандыдаты, якія выбіраюцца на дзяржаўныя і мясцовыя ўзровеньнае, у выбарах на роўных падставах, не супярэчаць артыкулу 28 Канстытуцыі, які надае грамадзянінам Рэспублікі Беларусь права быць выбранымі ў дзяржаўныя органы на аснове ўзаемугульнага, роўнага, прамога або усюксонага выбарчага права пры тэйным галасаванні, а таксама грамадзянінскі і палітычных праваў прынцыпу роўнасці пры правядзенні выбараў. Вылучэнне кандыдатам толькі па адной акрузе будзе садзейнічаць умацаванню сувязі паміж выбарчыкамі акругі і кандыдатамі ў дэпутаты, паслужыць выключэнню ўдзелу ў працэсе вылучэння кандыдатаў у дэпутаты грамадзян, якія не ў поўнай меры адказваюць задачам і ўяўленням выбарчыкаў.

1.6. Ацньваючы ў рацённі ад 5 ліпеня 2013 г. канстытуцыйнасць палажэнняў Закона «Об охране труда» у новай рэдакцыі, якія вызначаюць прыярэт захавання жшчыі і здароўя работнікаў, Канстытуцыйны Суд зыходзячы з канстытуцыйных нормаў аб гарантываанасці права грамадзян на ахову здароўя. Канстытуцыйным Судом указана, што каштоўнасцю здароўя, якое па сутнасці з’яўляецца неадчужальным дабрам, без якога змяшчаецца аб губляецца значэнне многіх іншых даброт і каштоўнасцей, прадвызначаюць і характар абавязкаў дзяржавы, якая прызнае сваю адказнасць за захаванне і умацаванне здароўя людзей, і, адпаведна, за эмест прававога рэгулявання адносін, звязаных з рэалізацыяй грамадзянінам ўказанага канстытуцыйнага права.

У гэтым жа рацённі адзначана не толькі замацаванне ў артыкуле 22 Канстытуцыі прынцыпу роўнасці ўсіх перад законам, накрыванне ў адпаведнасці з артыкулам 32 Канстытуцыі роўнасць мужчын і жанчын магчымасці ў прафесійнай падрыхтоўцы і працы, але і стварэнне ўмоў для аховы іх працы і здароўя. Канстытуцыйны Суд указаў, што прынцып юрыдычнай роўнасці не можа і не павінен рэалізоўвацца без уплыву агульнапрызнанай сацыяльнай роўнасці жанчын і прадаўжэнні роду, што абавязвае дзяржаву устанубаўляць дадатковыя гарантыі, накрываючы на ахову здароўя жанчын, у тым ліку ў галіне аховы працы, у мэтах засяроджы рэпрадуктыўнага здароўя жанчын ад уздзеяння шкідных і (або) небяспечных вытворчых фактараў.

1.7. Законом «О внесении дополнений и изменений в Закон Республики Беларусь «О воинской обязанности и воинской службе» ўкладнаюцца катэгорыі грамадзян, якія вызваляюцца ад прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве або не падлягаюць прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве. У прыватнасці, артыкул 31 Закона «О воинской обязанности и воинской службе» даўнаўняецца палажэннем аб вызваленні ад прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве грамадзян, якія маюць трох і больш дзяцей.

Канстытуцыйны Суд адзначаў, што абарона Рэспублікі Беларусь — абавязак і сваячынны доўг грамадзяніна Рэспублікі Беларусь (частка першая артыкула 57 Канстытуцыі). Разам з тым дзяржава адказна перад грамадзянінам за стварэнне ўмоў для свабоднага і годнага развіцця асобы (частка другая артыкула 2 Канстытуцыі). Да ліку важнейшых сацыяльных каштоўнасцей адносцыя сям’я як натуральны і асноўны

ячэйка грамадства. Канстытуцыя гарантуе, што шлюб, сям’я, мацірштва, бацьшоўства і дцяцітва знаходзяцца пад абаронай дзяржавы; устанубаўляе, што бацькі або асобы, якія іх змяняюць, маюць права і абавязаны выхоўваць дзяцей, клапаціцца аб іх здароўі, развіцці і навучанні (часткі першая і трэцяя артыкула 32).

Вызвалючы ад прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве асоб, якія маюць трох і больш дзяцей, заканадавец тым самым рэалізуе канстытуцыйныя палажэнні аб дзяржаўнай падтрымцы і абароне сям’і, аховы правоў і законных інтарэсаў дзяцей, забяспечанні спрыяльных умоў для іх развіцця, выхавання і станаўлення. Такі падыход, па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, у поўнай меры адпавядае абвешчанаму ў частцы першай артыкула 1 Канстытуцыі сацыяльнаму характару беларускай дзяржавы.

2. У якасці галоўных фактараў зацверджання канстытуцыйнай законнасці ў заканавторчашы і правапрымяненні Канстытуцыйны Суд бачыць нхўлінае выкананне прынцыпу яршэнства права, гарантываанае забяспечанне правоў і свабод грамадзян, стварэнне і рэалізацыю такіх прававых механізмаў, якія эфэктыўна садзейнічаюць умацаванню канстытуцыйнай законнасці. Іменна ў інтарсах абароны канстытуцыйных каштоўнасцей і прытрымлівання балансу правоў і абавязкаў, узаемнай адказнасці грамадзян і дзяржавы пры неабходнасці дапускання суразмернае абмежаванне правоў і свабод грамадзян. Канстытуцыйны Суд у сваіх рацённых неадразавае падкрэслывае, што Канстытуцыя прадублеўвае магчымасць не змяняюцца ад адмаўлення правоў і свабод, а і абмежавання, гэта значыць вызначэння на ўзроўні закона дапушчальных межаў ажыццяўлення правоў і свабод у інтарсах нацыянальнай бшксці, грамадскага парадку, абароны маралі, здароўя насельніцтва, правоў і свабод іншых асоб. Пры гэтым устанубаўленне абмежаванняў павіна ажыццяўляцца не адвольна, а з улікам такіх асноватарных прынцыпаў, як роўнасць, справядлівасць, гуманізм і разумнасць.

2.1. Тым самым прыверчы Закона «О физической культуре и спорте» Канстытуцыйным Судом звернута ўвага на частку другою пункта 2 артыкула 36, згодна з якой у мэтах аховы грамадскага парадку і забяспечання грамадскай бшксці падчас правядзення спартыўна-масавых мерапрыемстваў супрацоўнікі органаў унутраных спраў, якія выконваюць абавязкі па ахове грамадскага парадку, маюць права прадубіць асабісты надгляд грамадзян і надгляд рэагую, якія знаходзяцца пры іх, у тым ліку з дапамогай тэхнічных і спецыяльных сродкаў.

У сувязі з гэтым Канстытуцыйны Суд пацвердзіў прававую пазіцыю, выказаную ім у рацённі ад 28 кастрычніка 2011 г., у адпаведнасці з якой меры абмежавальнага характару, што замацоўваюцца ў Законе «О массовых мероприятиях в Республике Беларусь», адпавядаюць частцы першай артыкула 23 Канстытуцыі, якая дапускае абмежаванне правоў і свабод асобы толькі ў выпадках, прадублеўжаных законам, у інтарсах нацыянальнай бшксці, грамадскага парадку, абароны маралі, здароўя насельніцтва, правоў і свабод іншых асоб. Дадзеныя меры не скажаюць сутнасці канстытуцыйных правоў і свабод, не вядуць да страты іх рэальнага зместу, прымяняюцца толькі ва ўстанубаўленых указаным Законом выпадках, суразмерны абараняемым грамадскім і дзяржаўным інтарсам, правам і свабодам асобы.

Канстытуцыйным Судом адзначана, што устанубаўленне абмежаванняў правоў і свабод асобы не выключачаць і нормаў міжнародных актаў. Так, згодна з пунктам 2 артыкула 29 Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека пры ажыццяўленні сваёй працы і свабод кожна чалавек павінен падвергнуты толькі такім абмежаванням, які ўстанубаўлены законам выключача з мэтай забяспечання належнага прызнання і повагі правоў і свабод іншых і задавальнае справядлівых патрабаваньняў маралі, грамадскага парадку і агульнага дабрабыту ў дэмакратычных грамадствах.

Канстытуцыйны Суд прызнаў, што абмежаванне правоў і свабод асобы, якія прадублеўваюцца Законом «О физической культуре и спорте», выступаюць сродкам прававой абароны грамадскага парадку і грамадскай бшксці, здароўя насельніцтва, правоў і свабод іншых асоб.

2.2. Артыкулам 1 Закона «О внесении дополнений и изменений в Кодекс Республики Беларусь об образовании» прадублеўваецца правядзенне ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпіядскага рэзерву або ў спецыялізаваных па спорце класах адбору асоб, здольных дасягнуць высокіх вынікаў у асобным відзе спорту, як адной з умоў прыёму, а таксама выключэнне навучэцкага рэзерву і спецыялізаваных па спорце класаў сувароўскіх вучылішчаў у сілу невыканання навуальнай праграмы па асобным відзе спорту, парушэння спартыўнага рэжыму або пагаршэння стану здароўя, якое перашкаджае працягванню занятку выбараным відам спорту. Прааналізаваўшы гэтыя палажэнні, Канстытуцыйны Суд прышоў да вываду аб тым, што прававое рэгуляванне, якое устанубаўляецца названым Законом, не абмежовуе канстытуцыйнае права ўказаных асоб на аджудоўку ў цэлым, бо яны маюць права атрымаць яго ў іншай установе агульнай сярэдняй аджудоўкі, і не супярэчаць канстытуцыйнаму пачынку роўнасці ўсіх перад законам, паколькі пры гэтым захоўваецца баланс паміж правамі і свабодамі дадзенай асобы і публічным інтарсамі грамадства і дзяржавы.

3. Штараг прававых пазіцый, сфармуляваных Канстытуцыйным Судом, датычыцца усведаўлення канстытуцыйна-прававога зсяну асобных норм закону.

3.1. Па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, канстытуцыйна-прававы зсян палажэнняў Закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам проведения выборов и референдумов» (аб забароне агітацыі, пры правядзенні якой дапускаюцца зьявага і паклёп у адносінах да службовых асоб Рэспублікі Беларусь, кандыдатаў у Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, у дэпутаты, і аб наданні Цэнтральнай камісіі права адміністрацыі рацённае аб рэгістрацыі кандыдатаў у выдкату пры ўвадженні дадзенага кандыдата ў выдкату парушэння дадзенага кандыдатаў) заключачаць у тым, што выбарчыя камісіі могуць рэалізаваць сваё права на адмену рацённае аб рэгістрацыі кандыдата па ўказанай падставе толькі ў выдкату, калі факт зьявага або паклёпу пры правядзенні агітацыі будзе пацверджаны ўстаўлюдай у законную сілу паставовай ад адміністрацыйна-правапарушэнняў або праыварам суда. Такі падыход правапрымяняльніка з’яўляецца праверымым, будучы заснаваным у тым ліку на норме артыкула 26 Канстытуцыі, згодна з якой ніхто не можа быць прызнаны вінаватым у злачынстве, калі яго віна не будзе ў прадублеўжаным парадку даказана і ўстанубаўлена ўстаўлюдай у законную сілу прыгаворам суда, а таксама адпаведным

канстытуцыйным прынцыпам роўнасці і спраўдлівасці як неабходным умовам рэалізацыі і абароны правоў і свабод грамадзян (рацённае ад 18 лістапада 2013 г.).

3.2. У артыкуле 22 Закона «О драгоценных металлах и драгоценных камнях» прадублеўваецца, што асобы, вынаваны ў невыкананні або неналежным выкананні гэтага Закона, а таксама іншыя акты заканадаўства Рэспублікі Беларусь у сферы дзейнасці з каштоўнымі металамі і каштоўнымі камянямі, якімусь адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. Канстытуцыйны Суд лічыць, што з улікам патрабаванняў артыкула 23 Канстытуцыі адказнасць за правапарушэнні ў дадзенай сферы павіна ўстанубаўляцца на заканадаўчым узроўні, у сувязі з чым тэрмін «заканадаўства» для мэт прымянення артыкула 22 ўказанага Закона неабходна разумець у больш вузкім сэнсе — як заканадаўчыя акты (рацённае ад 4 снежня 2013 г.).

3.3. Закон «О правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства в Республике Беларусь» (далей — Закон аб інашэземцах) даўнаўняецца артыкулам 17 «Гарантыі невысылкі інашэземцаў», у адпаведнасці з якім інашэземцы не могуць быць вернуты або высланы супраць іх волі ў межамую дзяржаву, дзе іх жшчыю або свабодзе пагражае небяспека з прычыны іх расы, веравызнання, грамадзянства, нацыянальнасці, прыналежнасці да пэўнай сацыяльнай групы або палітычных перакананняў або дзе ім пагражаюць катаванні (частка першая). Разам з тым у частцы другой дадзенага артыкула ўстанубаўляецца, што палажэнні часткі першай не распаўсюджаюцца на інашэземцаў, якія ствараюць папрозу нацыянальнай бшксці Рэспублікі Беларусь або ўчынілі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь злачынства, аднесеннае Крымінальным Судом Рэспублікі Беларусь (далей — КК) да катэгорыі цыжых або аслабіла цыжых.

Канстытуцыйны Суд адзначаў, што палажэнне часткі першай артыкула 17 Закона не рэалізуецца ў частцы 1 артыкула 3 Канвенцыі аб правах чалавек і іншых жшчыц, бесчалавечнае аб зневажэннях годнасці, відав абжудоўчым і пакарэння ад 10 снежня 1984 года, згодна з якім не дапускаецца выслух, вяртаць або выдаваць існуючы-небудзь асобу другой дзяржаве, калі існуюць сур’ёзныя падставы меркаваць, якія бі можа пагражаць там прымяненне катаванняў. Пры гэтым Канстытуцыйным Судом звернута ўвага правапрымяняльніка на тое, што выкананне прыведзенай нормы ўказанай Канвенцыі павіна быць забяспечана і пры рэалізацыі часткі другой артыкула 17 Закона аб інашэземцах (рацённае ад 26 снежня 2013 г.).

Мэта сфармуляваных прававых пазіцый, адрасаваных правапрымяняльніку, — забяспечыць адназначнае разуменне і аднастайнае прымяненне норм прававых актаў Рэспублікі Беларусь», з прычыны чаго ўзнікла прававая калія, паколькі часткай першай артыкула 358¹ Грамадзянскага працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей — ГРПК) вызначана, што скарга можа быць пададзена ў суд у месечны тэрмін, які вылічваецца з дня, калі асуджанаму да арышту, пазбаўлена волі, пахшчыўцага заключэння, асобе, якая ўтрымліваецца пад вар’янт, адміністрацыйна на арыштаванаму стала вяслом або парушэнні яго права або пастава абскарджання накладзенага сплання вышэйшай улады ў парадку падпарадкаванасці службовай асобе з дня атрымання адмовы ў задвальнае неспарты ад суду і ад сканчэння месячнага тэрміну пасля падачы скаргі вышэйшатай службовай асобе.

Канстытуцыйны Суд прышоў да вываду аб уцньшай каліяй ўказаных норм ГРПК і ККБ, што рэгулююць працэсуальныя тэрміны абскарджання асуджаных да арышту і пазбаўлена волі ў судым парадку рашэння службовай асобе папраўчых устаноў аб прымяненні да іх мэт сплання, якую заклочаюць бакі на выніках правядзення пагаднільнай працэдурцы ў гаспадарчым парадку адпаведнага суду, якія выражаюцца ў адсутнасці ў Законе «О международных договоров Республики Беларусь» спецыяльных палажэнняў аб афіцыйным апублікаванні часова прымяняемых Рэспублікай Беларусь міжнародных дагавораў. Разам з тым у такіх міжнародных дагаворах могуць змяшчацца палажэнні, якія непасрэдна закранаюць правы, свабоды і абавязкі грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Згодна з часткай восьмай артыкула 32 Закона «О международных договоров Республики Беларусь» міжнародны дагавор аб частка міжнароднага дагавора, часова прымяняемых Рэспублікай Беларусь да яго ўстаўлена ў сілу, падлягаюць выкананню ў тым жа парадку, што і міжнародны дагаворы Рэспублікі Беларусь, якія ўступілі ў сілу.

З аналізу ўказанай нормы, па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, вынікае вывад аб тым, што часова прымяняемых Рэспублікай Беларусь міжнародны дагаворы з’яўляюцца часткай правоў сістэмы. У сувязі з гэтым Канстытуцыйным Судом звернута ўвага заканадаўца на неабходнасць выключэння парадку афіцыйнага апублікавання часова прымяняемых Рэспублікай Беларусь міжнародных дагавораў.

Па выніках ажыццяўлення абавязковага папярэдняга кантролю закону Канстытуцыйнага Суда канстатэ накрыванасць намагаюцца ў адпаведнасці з і кампетэцыйна прапанаваць аб неабходнасці ўнесці ў акты заканадаўства змяненні ў (або) дапаўненні, прыняцця новых нарматывных прававых актаў.

Улічваючы вышывае, абумоўлена шэрагам фактараў як аб’ектыўнага, так і суб’ектыўнага характару. Наірэацыя тэндэцыя пастаяннага ўдасканальвання нарматывага працэсу, у ходзе якога ўдзельнічае належна ў аналізе адпаведнасці нарматывных палажэнняў Канстытуцыі яшчэ на стадыі падрыхтоўкі праектаў нарматывных прававых актаў, у тым ліку шляхам правядзення юрыдычных эксперты і прававых даследаванняў нарматворчымі органамі. У мэтах дасягнення неабходна кампрамісу ў вызначэнні падыходу да прававога рэгулявання грамадскіх адносін паміж усімі ўдзельнікамі нарматворчага працэсу яшчэ на стадыі распрацоўкі праекта нарматывага прававога акта прадубіцьца адпаведнае ўзгадненне праекта.

Усебаковая і старанная работа па падрыхтоўцы праектаў у значнай меры абумоўлівае тое, што ўпаўнаважаныя органы, якія з’яўляюцца актыўнымі ўдзельнікамі нарматворчага працэсу, не знаходзяць падставу для ўнясення ў Канстытуцыйны Суд адпаведных прапановаў у выглядзе ўнясення ў іх канстытуцыйнасці. Непаступленне прапановаў у Канстытуцыйны Суд прыводзіць да таго, што нарматывныя акты, сумненні адносна канстытуцыйнасці якіх узніскаюць на стадыі правапрымянення, застаюцца па-за сферай канстытуцыйнага кантролю.

Кантроль канстытуцыйнасці нар

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

У звароты, у прыватнасці, ставіліся пытанні аб неабходнасці выключэння калізіі, прабелу, прававой недакладнасці ў кодэксах Рэспублікі Беларусь (аб адміністрацыйных правапарушэннях, аб аддухах), Жыллёвым, Падатковым і інш.), законах «О пенсійном обеспечении», «О вспомогательных репродуктивных технологиях», «О свободе совести и религиозных организациях», «Об основах психиатрической помощи», «Некоторые декреты Лукашенко Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановах Савета Міністраў, пастановах пленумаў Вярхоўнага і Вышэйшага Гаспадарчага суду, акты міністраў і іншых дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь.

1. Так, на падставе звароту грамадзяніна Канстытуцыйным Судом прынята рашэнне ад 25 верасня 2013 г. «Об установлении процессуального порядка возбуждения от уплаты государственной пошлины за подачу в суд жалоб на постановления по делам об административных правонарушениях».

Па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, адсутнасць у грамадзяніна магчымасці заплаціць дзяржаўную пошліну ў сувязі з яго маёмасным становішчам не павінна перашкаджаць ажыццяўленню ім права на судовую абарону, у тым ліку ў адміністрацыйным працэсе, паколькі іншае азначала б невыкананне норм Канстытуцыі, якія гарантуюць кожнаму абарону дзяржавай яго праваў і свабод, у тым ліку судовую. Адной з важнейшых гарантый рэалізацыі такога права з'яўляецца ўстаўленне ў заканадаўстве, якое рэгулюе адміністрацыйны працэс, працэсуальнага парадку вызвалення грамадзян ад выплаты дзяржаўнай пошліны пры падачы ў суд скары на паставы па адміністрацыйных справах. Адсутнасць у працэсуальным заканадаўстве прававых норм, якія ўстаўляюць аб'ектны падыход да прававага рэгулявання грамадскіх адносін, звязаных з вызваленнем ад выплаты дзяржаўнай пошліны, не садзейнічае фарміраванню аднастайнай правапрымярнай практыкі.

У мэтах забеспячэння канстытуцыйнага прынцыпу вяршэнства права, рэалізацыі канстытуцыйнага права кожнага на судовую абарону і ліквідацыі прабелу ў заканадаўстве, якое ўстаўляе парадка адміністрацыйнага працэсу, Канстытуцыйны Суд прыняў неабходным унесенне ў Працэсуальна-выканаўчы кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях дапаўненняў у частцы вызначэння парадку вызвалення судом (суддзей) фізічных асоб ад выплаты дзяржаўнай пошліны за падачу ў суд скары на паставы па справах аб адміністрацыйных правапарушэннях.

2. У сувязі са зваротамі грамадзян Канстытуцыйным Судом прынята рашэнне ад 16 кастрычніка 2013 г. «Об ограничении дееспособности гражданина на вследствие психического расстройства».

Па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, існуючы правы механізм, які не ўлічвае ступень фактычнага зніжэння або аднаўлення здольнасці грамадзяніна ў пэўнай меры разумець значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі з прычыны псіхічнага расстройства, сведчыць аб канстытуцыйна-прававым прабеле ў заканадаўчым рэгуляванні грамадскіх адносін, звязаных з прызнаннем грамадзяніна недзеяльным.

Зыходзячы з узаемазвязаных палажэнняў артыкулаў 1, 2, 21, 23, 53, 59 Канстытуцыі і міжнародных прававых актаў у сферы абароны праваў псіхічна хворых асоб, у мэтах выканання канстытуцыйнага прынцыпу вяршэнства права, забеспячэння канстытуцыйных гарантый праваў і законных інтарсаў грамадзян і ліквідацыі прабелу ў заканадаўстве Канстытуцыйны Суд прыняў неабходным унесенне змяненняў і дапаўненняў у ГрКП у частцы замацавання магчымасці абмежавання дзеяльнасці грамадзяніна з прычыны псіхічнага расстройства (душэўнай хваробы або слабга розуму) у залежнасці ад ступені фактычнага зніжэння здольнасці разумець значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі і прызнання абмежавана дзеяльным грамадзяніна, раней прызнанага недзеяльным з прычыны псіхічнага расстройства (душэўнай хваробы або слабга розуму), у выпадку аднаўлення яго здольнасці разумець у пэўнай меры значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, а таксама замацавання грамадзянска-прававых вынікаў прызнання судом грамадзяна, які пакутуе на псіхічнае расстройства, абмежаваным дзеяльным.

3. У рашэнні ад 11 снежня 2013 г. «О правовом регулировании порядка разрешения споров, связанных с расследованием несчастных случаев на производстве» Канстытуцыйны Суд прышоў да вываду аб тым, што Урад Рэспублікі Беларусь, разлічваючы дэлегававаў ім указанымі актывамі ўпаўнаважана ўстаўляць парадка расследавання і ўліку няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў, не меў права разам з гэтым ажыццяўляць прававое рэгуляванне пытаньняў судаводства, уключаючы ўстаўленне ўмю рэалізацыі канстытуцыйнага права на судовую абарону.

Акрамя таго, Канстытуцыйны Суд звярнуў увагу на тое, што ў адпаведнасці з Правіламі расследавання і ўліку няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў, зацверджаным пастававай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 15 студзеня 2004 г. № 30, пра пацярпеўшага і іншых зацікаўленых асоб на судовую абарону знаходзіцца ў залежнасці ад правядзення дзяржаўным інспектарам працы расследавання няшчаснага выпадку на вытворчасці і складання па яго выніках заключэння. Права на зварот у суд у выпадках, калі дзяржаўным інспектарам працы заключэнне не складзецца, дадзеным Правіламі не прадугледжана, у сувязі з чым у адносінах да ўказаных асоб не забеспячэння канстытуцыйнае права на судовую абарону.

У мэтах выканання прынцыпу вяршэнства права, рэалізацыі канстытуцыйнага права кожнага на судовую абарону і ліквідацыі прававой недакладнасці Канстытуцыйны Суд прапанаваў Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь забяспечыць узгадненне ўказаўных Правіл з нормамі Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей — ПК) і іншых заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у частцы прававага рэгулявання парадку вырашэння спрэчак, звязаных з расследаваннем няшчасных выпадкаў на вытворчасці.

Дзейнасць Канстытуцыйнага Суда па ліквідацыі прабелу і калізіі і прававой недакладнасці ў нарматыўных прававых актах накіравана на забеспячэнне эфектыўнага прававага рэгулявання грамадскіх адносін на падставе прынцыпаў і норм Канстытуцыі і патрабав аперацыйнай работы нарматывных органаў па дасягненні ўзгодненасці і неспярэчлівасці прававых прадпісанняў.

IV

Выкананне рашэнняў Канстытуцыйнага Суда, з'яўляючыся важнейшым паказчыкам стану канстытуцыйнай законнасці ў дзяржаве ў цэлым, сведчыць таксама аб нацэннасці і гаўнасці дзяржаўных органаў, які службовыя асобы кіравацца патрабаваннямі Канстытуцыі, сцвярджаюць яе вяршэнства і непасрэдна дзейнае на тэрыторыі краіны, дамагаюцца тым самым эфектыўнаму функцыянаванню дзяржаўных інстытутаў і павышэнню даверу да іх грамадзян.

Ацэньваючы своеасоўнасць выканання сваіх рашэнняў, Канстытуцыйны Суд адзначае ў асноўным станоўчыя вынікі дзейнасці дзяржаўных органаў і службовыя асобы па прынцыпі імі неабходных мер, абазначаных у тым ліку ў рашэннях Суда.

Станоўчай тэндэнцыяй з'яўляецца перш за ўсё ўлік заканадаўчым пры ажыццяўленні законатворчых дзейнасці прававых пазіцый Канстытуцыйнага Суда, сфармуляваных ім у рашэннях на выніках ажыццяўлення абавязковага папярэдняга кантролю канстытуцыйнасці законаў, прынятых Парламантам і прадастаўленых Прэзідэнта на подпіс.

1. У прыватнасці, кіруючыся прынцыпам прававой дакладнасці, Канстытуцыйны Суд у рашэнні ад 22 снежня 2009 г. звярнуў увагу на тое, што ў адпаведнасці з Законам «О внесении изменений и дополнений в некоторые кодексы Республики Беларусь по вопросам уголовного и административной ответственности» у санцыі часткі 2 артыкула 317¹ КК заканадаўчым устаўлены ніжняя і верхняя (да трыхсот да тысяч базавых велічын) межы штрафу за ўчыненне канкрэтнага злачынства.

У выніку, па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, узнікла супярэчнасць паміж нормамі Агульнай і Асаблівай частак КК, паколькі згодна з часткай 1 артыкула 62 КК пры назначэнні пакарання ў выглядзе штрафу суд кіруецца межамі, устаўленымі артыкула 50 КК (да трыццаці да адной тысячы базавых велічын), што выключае магчымасць устаўлення заканадаўчым межаў штрафу ў артыкулах Асаблівай часткі КК. У сувязі з гэтым Канстытуцыйны Суд указаў таксама на парушэнне прынцыпаў і сістэмы пабудовы норм Агульнай і Асаблівай частак КК.

Дадавана прававая пазіцыя Канстытуцыйнага Суда рэалізавана ў Законе ад 12 ліпеня 2013 года «О внесении изменений и дополнений в некоторые ко-

дексы Республики Беларусь по вопросам усиления мер ответственности за управление транспортным средством в состоянии опьянения». У выкладзеным у новай рэдакцыі артыкуле 317¹ КК межы штрафу не ўказваюцца.

2. У рашэнні ад 28 снежня 2009 г. «О соответствии Конституции Республики Беларусь Закона Республики Беларусь «О внесении дополнений и изменений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам осуществления административных процедур» Канстытуцыйным Судом зварота ўвага на неабходнасць забеспячэння аднастайнага заканадаўчага падыходу да рэгулявання сродных праваадносін і ў сувязі з гэтым адзначана, што прымяняльна да выпадкаў ліквідацыі грамадскіх аб'яднанняў, палітычных партый, і саюзаў, рэспубліканскіх дзяржаўна-грамадскіх аб'яднанняў прывараным Законам не ўстаўляюцца неабходнасць выключэння запісу аб іх дзяржаўнай рэгістрацыі з Аднаго дзяржаўнага рэгістра юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемальнікаў, што з'яўляецца абавязковым у сілу патрабаванняў Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16 студзеня 2009 г. № 1 «О государственной регистрации и ликвидации (прекращении деятельности) субъектов хозяйствования».

Указаная прававая пазіцыя Канстытуцыйнага Суда ўлічана ў Законе ад 4 лістапада 2013 года «О внесении дополнений и изменений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам деятельности политических партий и других общественных объединений», палажэннямі якога прадугледжваецца абавязак адпаведнага рэгістрацыя органа ўнесці запісы ў Адно дзяржаўнаў рэгістр юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемальнікаў у Дзяржаўны рэестр грамадскіх аб'яднанняў, саюзаў або рэестр мисювых грамадскіх аб'яднанняў, саюзаў аб выключэнні з іх грамадскага аб'яднання, саюза, а таксама абавязак Міністраства юстыцыі Рэспублікі Беларусь унесці запісы ў Адно дзяржаўнаў рэгістр юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемальнікаў Дзяржаўны рэестр палітычных партый, саюзаў аб выключэнні з іх палітычнай партыі, саюза.

3. У Законе ад 12 снежня 2013 года «О внесении изменений и дополнения в программные законы Республики Беларусь» ўлічана прававая пазіцыя Канстытуцыйнага Суда, выкладзеная ім у рашэнні ад 27 снежня 2008 г. і ад 19 кастрычніка 2012 г., у адпаведнасці з якой змяненні і дапаўненні ў праграмы парадку вызвалення судом (суддзей) фізічных асоб ад выплаты дзяржаўнай пошліны за падачу ў суд скары на паставы па справах аб адміністрацыйных правапарушэннях.

4. Шэраг прававых пазіцый Канстытуцыйнага Суда рэалізаваны заканадаўцам у Законе «О внесении изменений и дополнений в Трудовой кодекс Республики Беларусь» (далей — Закон аб унесенні змяненняў у ПК).

4. 1. Так, у рашэнні ад 5 сакавіка 2009 г. «О правовом регулировании выплаты выходного пособия» Канстытуцыйны Суд указаў, што недаацэнка разуменне і прымяненне прававых норм, якія рэгулююць выплату выхадной дапамогі і мінімальнай кампенсацыі за пагаршэнне прававага становішча работніка пры скасаванні кантракта з-за невыканання або ненаалежна выканання яго ўмю па віне наймальніка, прывяло да фактычнага выключэння магчымасці атрымання выхадной дапамогі, прадугледжанай часткай трыцця артыкула 41 ПК. Па меркаванні Канстытуцыйнага Суда, выпадкі, калі выхадная дапамога не выплачваецца, павінны быць прызнаны неабходным унесці адпаведныя змяненні і дапаўненні ў артыкулы 41 і 48 ПК.

У адпаведнасці з Законам аб унесенні змяненняў у ПК унесены змяненні і дапаўненні ў артыкулы 41 і 48 дадзенага Кодэкса, якія дазваляюць дакладна вызначыць нарматыўныя прававыя акты, што падлягаюць прымяненню пры устаўленні памеру выхадной дапамогі работнікам, якія акіма заканадаўства прадугледжана выплата мінімальнай кампенсацыі за скасаванне тэрміновага працоўнага дагавора.

4. 2. У рашэнні ад 17 ліпеня 2009 г. «Об обеспечении равных прав граждан в сфере труда» Канстытуцыйны Суд звярнуў увагу на тое, што адсутнасць ва ўстаўленым працоўным заканадаўствам пераліку дыскрымінацыйных абставін указаным на ўзрост, месца жыхарства, роўна які вычарпальны характар дадзенага пераліку, значна абмяжоўвае гарантыі рэалізацыі канстытуцыйнага права грамадзян на працу, і прапанаваў Савету Міністраў падтрымаць праект закона аб унесенні адпаведных дапаўненняў у ПК.

Згодна з выкладзенай Законам аб унесенні змяненняў у ПК часткай першай артыкула 14 ПК у новай рэдакцыі да дыскрымінацыйных абставін у сферы працоўных адносін аднесены ўзрост, месца жыхарства і іншыя абставіны, не звязаныя з дэлевымі якасцямі і не абумоўленыя спецыфікай працоўнай функцыі работніка.

4. 3. У рашэнні Канстытуцыйнага Суда ад 16 снежня 2009 г. «О необходимости разрешения коллизии между нормами законодательных актов, предусматривающих дополнительное основание прекращения трудового договора по пункту 5 статьи 47 Трудового кодекса Республики Беларусь» зварота ўвага на наяўнасць калізіі паміж нормамі часткі другой артыкула 16, часткі першай артыкула 17 Закона «О борьбе с коррупцией» і пункта 5 артыкула 47 ПК дачынены да спынення працоўнага дагавора з дзяржаўнай службовай асобай пры непадпісанні ёю парушэння ўсіх лічбавых абавязальства па выхаднае ўстаўленне ўстаўленне ў мэтах вырашэння ўказанай калізіі, забеспячэння аднастайнага разумення і аднастайнага прымянення норм заканадаўства Канстытуцыйны Суд прапанаваў унесці адпаведныя змяненні ў ПК.

Выяўлена Канстытуцыйным Судом калізія паміж нормамі ПК і ўказанага Закона ў частцы ўстаўлення дадатковай падставы спынення працоўнага дагавора з дзяржаўнымі службовымі асобамі ў выпадках непадпісанні або парушэння імі псімавага абавязальства па выхаднае ўстаўленне ўстаўленне ў мэтах вырашэння ўказанай калізіі, забеспячэння аднастайнага разумення і аднастайнага прымянення норм заканадаўства Канстытуцыйны Суд прапанаваў унесці адпаведныя змяненні ў ПК.

4. 4. У мэтах рэалізацыі канстытуцыйных прынцыпу роўнасці ўсіх перад законам і норм, якія гарантуюць права на працу, Канстытуцыйным Судом прынята рашэнне ад 4 кастрычніка 2011 г. «О некоторых вопросах правового регулирования предоставления отпуска по уходу за ребенком», у якім указана, што непрадастаўленне водпуску па долгу дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў працоўным бацьку, іншым сваякам дзіцяці ў выпадку, калі маці дзіцяці з'яўляецца індывідуальным прадпрыемальнікам, не заснавана на канстытуцыйных прынцыпах і нормах, якія вынікаюць з сутнасці Рэспублікі Беларусь як сацыяльнай прававой дзяржавы, абумоўлена наяўнасцю прабелу ў рэгуляванні адносін, які складаюцца ў гэтай сферы, што на практыцы прыводзіць да парушэння праваў і законных інтарсаў грамадзян.

Канстытуцыйны Суд прыняў неабходным устанавіць прабел у прававым рэгуляванні адносін, які датычацца прадастаўлення водпуску па долгу дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў, шляхам заахавання ў асноўным права працоўных бацькі, іншых сваякоў дзіцяці, якія фактычна ажыццяўляюць догляд дзіцяці, на прадастаўленне ім указанага водпуску і ў тым выпадку, калі маці дзіцяці з'яўляецца індывідуальным прадпрыемальнікам.

У адпаведнасці з Законам аб унесенні змяненняў у ПК артыкул 185 ПК выкладзены ў новай рэдакцыі, згодна з якой водпуску па долгу дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў можа быць прадастаўлены работніку, члену сям'і дзіцяці, які фактычна ажыццяўляе ў ім догляд, у выпадку заняцасці маці дзіцяці (праца, служба, навучанне) або ажыццяўлення ёю самастойных відуў дзейнасці, прадугледжаных заканадаўствам (гэта значыць у выпадках, калі маці з'яўляецца індывідуальным прадпрыемальнікам, на тэрыторыям, адвакатам, творчым работнікам, асобай, якая ажыццяўляе раменную дзейнасць, дзейнасць у сферы аграпрамысловы).

У той жа час Канстытуцыйны Суд звяртае увагу на існуючае зацягванне працэсу выканання асобных рашэнняў Суда, накіраваных на ліквідацыю прабелу, выключэнне калізіі і прававой недакладнасці, і адзначае, што несамоасоўнасць выканання такіх рашэнняў Канстытуцыйнага Суда азначае магчымасць працігання нічым не апраўданага захавання ў прававым полі нарматыўных прававых актаў, што змяшчаюць прававыя прабелы, калізіі і прававую недакладнасць, прымяненне якіх можа пацігнуць папушэнне прынцыпу вяршэнства Канстытуцыі, аслабкі гарантыі абароны праваў і законных інтарсаў грамадзян і арганізацый.

V

1. Ааналіз спраў і матэрыялаў, разгледжаных Канстытуцыйным Судом, дазваляе зрабіць вывад аб накіраванасці намаганняў дзяржаўных органаў і службовых асоб на падтрыманне належнага ўзроўню канстытуцыйнай законнасці як ражыму найўлічнага выканання Канстытуцыі ў нарматывнасці і правапрымярненні ўсімі суб'ектамі права.

У 2013 годзе не было выяўлена выпадкаў істотнага парушэння канстытуцыйных палажэнняў у законатворчым працэсе. Усе законы, правыя акты ў парадку ажыццяўлення абавязковага папярэдняга кантролю, прызнаны адпаведнымі Канстытуцыі. У рашэннях і прававых пазіцыях Канстытуцыйнага Суда, прынятых па выніках праверкі канстытуцыйнасці законаў, адзначаны станочыя тэндэнцыі, якія сведчаць аб развіцці канстытуцыйных прынцыпаў і норм у прававым рэгуляванні грамадскіх адносін. Выяўленыя прававыя прабелы і прававая недакладнасць у заканадаўчых актах не носяць сістэмнага характара і могуць быць устанавлены ў працэсе ўдасканалення заканадаўчага рэгулявання.

2. Канстытуцыйналізацыя грамадскіх адносін прадугледжвае прамое ўздзеянне канстытуцыйных прынцыпаў і норм на сацыяльна-эканамічны і грамадска-палітычны працэсы пры даламоце прававых механізмаў забеспячэння вяршэнства Канстытуцыі і яе прамога дзеяння.

Канстытуцыйналізацыя грамадскіх адносін у Рэспубліцы Беларусь патрабуе мэтанакіраванага правядзення навукова абгрунтаванай прававой палітыкі дзяржавы. Прынятыя раней Канцэпцыя судово-прававой рэформы (1992 год) і Канцэпцыя ўдасканалення заканадаўства (2002 год) адгравілі важную ролю ў стаўленні прававой сістэмы суверэннай дзяржавы. Разам з тым дасягнуты ўзровень дзяржаўна будаўніцтва і сацыяльна-эканамічна развіцця, існуючы інтэграцыйны працэсы абумоўляюць неабходнасць распрацоўкі комплекснага дакумента — адзінай Канцэпцыі дзяржаўнай прававой палітыкі Рэспублікі Беларусь у мэтах належнага прававага забеспячэння дзяржаўных і грамадскіх інтарсаў, працы і свабод грамадзян у сучасных умовах.

3. Пры выпрацоўцы стратэгіі прававой палітыкі дзяржавы, ўдасканалення прававой сістэмы неабходна грунтавацца на канстытуцыйна-прававой дактрыне, якая ўяўляе сабой тэарэтычны палажэнні і навуковыя канцэпцыі, усваедзеныя і разуменне канстытуцыйных ідэй, каштоўнасцей і мэт, рэалізацыю і развіццё, інтэрапрэтацыю і дактрынальнае тлумачэнне канстытуцыйных прынцыпаў і норм як у навуковых крыніцах, так і ў нарматывнасці і правапрымяненні.

Пэўны ўклад у фарміраванне нацыянальнай канстытуцыйна-прававой дактрыны ўносіць Канстытуцыйны Суд, які сваімі рашэннямі і прававымі пазіцыямі пры даламоце выяўлення канстытуцыйна-прававага сэнсу норм заканаў сцвярджае вяршэнства Канстытуцыі, садзейнічае выпрацоўцы дзейснага механізму забеспячэння працы і свабод чалавека.

4. Захаванне стабільнасці фундаментальных канстытуцыйных палажэнняў спрыяе наступнаму развіццю дзяржавы і грамадства, ўдасканаленню механізмаў канстытуцыйна-прававой абароны працы і свабод грамадзян. Разам з тым далейшае развіццё грамадскіх адносін не выключае магчымасці пэўнай карэкцёрскай асобных норм Канстытуцыі ў напрамку далейшай аптымізацыі канстытуцыйна-прававага рэгулявання з улікам зніжэння аб'ектывных абставін.

Канстытуцыйны Суд звяртае ўвагу на тое, што з прычынення ў адпаведнасці з артыкулам 109 Канстытуцыі заканадаўчыя акты, накіраваныя на стварэнне адзінай сістэмы суду агульнай юрысдыкцыі, аб'яднаннем Вярхоўнага Суда і Вышэйшага Гаспадарчага Суда ў адны вышэйшыя судовыя органы — Вярхоўны Суд унікла аб'ектыўна неабходнасць ўдкладнення некаторых палажэнняў Канстытуцыі ў мэтах ліквідацыі прававой недакладнасці.

У сувязі з гэтым Канстытуцыйны Суд мяркуе, што, улічваючы месца і ролю Вярхоўнага Суда ў судовай сістэме Рэспублікі Беларусь, грунтоўчым на канстытуцыйным прынцыпе палітоў улада, неабходна на канстытуцыйным узроўні замацаваць статус Вярхоўнага Суда як вышэйшага судовога органа, які ўзначальвае сістэму суду агульнай юрысдыкцыі.

Пры гэтым у мэтах пашырэння доступу да канстытуцыйнага права судаводства надзяліць Генеральнага пракурора правам унесена прапанову ў Канстытуцыйны Суд аб правярцы канстытуцыйнасці нарматыўных прававых актаў, а суды агульнай юрысдыкцыі — правам прэюдыцыяльнага заплыту ў Канстытуцыйны Суд.

5. Вяршэнства Канстытуцыі ў прававым рэгуляванні ўдзелу Рэспублікі Беларусь у міжнародных зносінах зацвярджаецца зыходзячы з наступных канстытуцыйных палажэнняў.

Адзінай крыніцай дзяржаўнай улады і носьбітам суверэнітэту ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ, які ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна, праз прадстаўнічыя і іншыя органы ў формах і межах, вызначаных Канстытуцыяй. Будучы паўнапраўным суб'ектам суверэнай супольнасці, валодаючы вяршэнствам і паўнатай улады на сваёй тэрыторыі, Рэспубліка Беларусь самастойна ажыццяўляе ўнутраную і знешнюю палітыку, прызнае прырыткі агульнапрызнаных прынцыпаў міжнароднага права і забеспячвае адпаведнасць ім заканадаўства, у адпаведнасці з нормамі міжнароднага права можа на доравахотнай аснове ўваходзіць у міждзяржаўныя ўтарэнні і выходзіць з іх. Пры гэтым не дапускаецца заключэнне міжнародных дагавораў, які супярэчаць Канстытуцыі.

Адкрываючы Рэспубліку Беларусь для міжнародна-прававой інтэграцыі абумоўляе магчымасць перадачы часткі суверэнных паўнамоцтваў наднацыянальным структурам міждзяржаўных аб'яднанняў. Канстытуцыйны Суд адзначае, што пры гэтым, зыходзячы з вяршэнства Канстытуцыі, не могуць абмяжоўвацца суверэннае права народа Беларусь самастойна вызначаць свой шлях развіцця, змяняць ідэмаркратычны, сацыяльны і прававы характар беларускай дзяржавы, змяшчаюцца канстытуцыйныя правы і свабоды грамадзян.

6. Канстытуцыя — Асноўны Закон, які не толькі замацоўвае прынцыпы і нормы, па якіх дзяржава і грамадства жывуць у цывільнай сааце, але і вызначае шляхі развіцця Рэспублікі Беларусь на доўгатэрмінова перспектыве як дэмаркратычна сацыяльнай прававой дзяржавы, у якой чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі і рэалізацыі з'яўляюцца найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы.

У Канстытуцыі закладзены значны патэнцыял прававых пераўтварэнняў. Шляхам тлумачэння канстытуцыйных палажэнняў, выяўлення канстытуцыйна-прававага сэнсу норм заканадаўчых актаў абгацаецца змест Канстытуцыі, ажыццяўляецца яго прырачэнне дактрынальнымі палажэннямі. Гэта шматразова ўзмацняе рэгулятыўны патэнцыял Канстытуцыі, адкрывае прастор яе прамому дзеянню, дазваляе грамадзянам і службовым асобам успрымаць Асноўны Закон нашай дзяржавы не проста як суккупнасць прававых норм і прынцыпаў, што валодаць вышэйшай юрыдычнай сілай, а як напоўнены рэальным зместам грамадскі дагавор, на аснове якога дасягаюцца грамадскага згоды і давер паміж асобай, грамадствам і дзяржаўнай уладай.

7. Увабясненне ў жыццё вяршэнства і прамога дзеяння Канстытуцыі, умацаванне канстытуцыйнай законнасці абумоўляюцца стаўленне ў Рэспубліцы Беларусь канстытуцыйналізму, важнейшымі складальнікамі якога выступаюць вяршэнства права, найўлічнае выкананне канстытуцыйных прадпісанняў усімі дзяржаўнымі органамі, арганізацыямі, службовымі асобамі і грамадзянам, устаўленне балансу інтарсаў асобы, грамадства і дзяржавы на аснове канстытуцыйных каштоўнасцей.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што ўмацаванне ва ўсіх сферах дзяржаўнага і грамадскага жыцця канстытуцыйнай законнасці, забеспячэнне канстытуцыйналізацыі грамадскіх адносін, фарміраванне канстытуцыйнай культуры з'яўляюцца абавязкам усіх дзяржаўных і грамадскіх інстытутаў, службовых асоб і грамадзян. Праз асваванне і рэалізацыю канстытуцыйных палажэнняў адбываецца стаўленне чалавека і грамадзяніна які носьбіта канстытуцыйных праваў, свабод і абавязкаў, актыўнага ўдзельніка канстытуцыйных адносін.

Гэта Пасланне прынята на пасяджэнні Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь 21 студзеня 2014 г.

Старшынствуючы Сядзіны Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь П.П.Міклашэвіч.

ВЫДАТКІ НА ТЭЛЕФОН — ПАД «МАБІЛЬНЫМ КАНТРОЛЕМ»

Па інфармацыі аператара сотавай сувязі «МТС», больш як 10% абанентаў, якія тэлефануюць у кантакты цэнтр аператара, цікаваюцца менавіта спісаннем грошай. Цяпер адказ на гэтае пытанне можа атрымаць самастойна і бясплатна — кампанія запустіла новы бясплатны сэрвіс, які хутка адкажа на пытанне аб спісанні грошай.

Для таго, каб даведацца, за якія паслугі спісаліся грошы, трэба зрабіць USSD-запыт «145# і націснуць на кнопку выкліку. Праз некалькі секундаў абаненту паступіць паведамленне, дзе будуць указаны дата, час і кошт апошніх пяці платных дзеянняў — званкоў, SMS, інтэрнэт-сесій (сфармава за апошнюю гадзіну), абаненцкай паліты і іншых паслуг, што тэарэтычна.

Сэрвіс даступны ў тым ліку і абанентам, якія знаходзяцца ў роўміну. Прычым нават за межамі «роднай сеткі» ён застаецца для іх бясплатным, што дазволіць беларусам зручна і апэратыўна кантраляваць свае выдаткі на паслугі сувязі за мяжой.

■ Хакей

ТУРНІР ДЛЯ РАЗВАЖАННЯЎ

Для айчынних аматараў хакея гэты тыдзень рыхтуе адразу дзве цікавыя падзеі. Першая — Алімпіяда ў Сочы, куды з'едуцца лядовыя «зоркі» з усёй планеты, а другая — удзел нашай каманды ў міжнародным турніры ў польскім Гданьску. Зразумела, таварыскі турнір не раўня Гульням, аднак цяпер, напярэдадні хатняга першынства свету, вельмі цікава сачыць за складам каманды, якой руліва кіруе канадскі трэнер Глен Хэнлан.

Андрэй МЕЗІН вярнуўся ў зборную.

Якой будзе яе выніковы варыянт, убачым ужо толькі напярэдадні чэмпіянату свету, але сёння ўжо можна сказаць дакладна: Хэнлан, які дазволіў адпачыць некаторым лідарам, для зборнай праглядае не толькі дынамічна, іншых хакеістаў, якія выступаюць у Кантынентальнай хакейнай лізе, але і гульцоў з першынства Беларусі. У трэнервацкім лагэры, арганізаваным на базе «Мінск-Арэны», сваіх хлопцаў накіравалі сталічнае «Юнацтва», «Гомель», гродзенскі «Нёман», жлобінскі «Металург». Аднак найбольш цікавая навіна, звязаная з трэнервацкім зборам, — вяртанне ў склад варацара Андрэя Мезіна, які не выступаў за галоўную хакейнаю дружную краіны пасля чэмпіянату свету-2012...

Чарговая трэнероўка каманды пад кіраўніцтвам «Мінск-Арэны» праходзіць актыўна, дынамічна. Хакеісты адточваюць гульні ў большасці, ціск у атацы. Хэнлан увесць у гульні: тлумачыць з дапамогай асістэнтаў умовы чарговага практыкавання, за добрае дзеянне дзякуе рускім словам «харашо», а за дрэннае можа прыкрыкнуць, але пасля на яго твары ўсё роўна з'яўляецца шыракая усмешка.

Амаль усе выглядаюць на трэнероўка добра, — ужо пасля заняткаў кажа

галоўны трэнер зборнай. — Калі мы ўбачым, што ўсе хакеісты дастойныя кандыдаты, возьмем усіх. Рашэнне прыём у бліжэйшы час.

— Дарчы, ці занепакоены тым, што Аляксей Каложны, лідар каманды, з-за траўмы не ўдзельнічае ў зборах ужо другі раз запар?

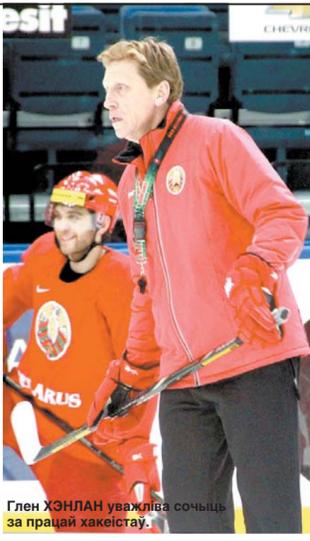
— У яго тое пашкоджанне, якое не дазволіла Аляксею згуляць у снежны супраць Швейцарыі. Аднак я на Каложнага разлічваю — ён адзін з нашых найлепшых хакеістаў. Галоўнае, каб ён паспеў паправіцца ад траўмы да старту першынства свету па хакеі.

— Сапернікамі Беларусі ў турніры стануць зборныя Італіі, Венгрыі і Польшчы, далёка не самыя элітныя.

— У зборнай зараз шмат маладых гульцоў. Для кагосьці з іх бліжэйшыя матчы стануць дэбютнымі за нацыянальную каманду на міжнародным узроўні. Нас чакае нялёгкі турнір. Амаль усе нашы апаненты прыкладна аднолькавага ўзросту. Між іншым, калі я працаваў са зборнай Славакіі, мы ледзь не ўступілі венграм. Зборная зробіць усё, каб перамагчы. Калі пацяць паблагліва ставіцца да сапернікаў, гэта не дазволіць сканцэнтравацца на сваёй гульні. А цяпер, перад чэмпіянатам светам, мы павінны сфакусіравацца на сабе.

Свой першы матч на гданьскім турніры беларусы правядуць ужо заўтра. У 18:30 нашы суайчыннікі скрыжуюць кляшкі са зборнай Венгрыі.

Тарас ШЧЫРЫ. Фота аўтара

Глен ХЭНЛАН уважліва сочыць за працай хакеістаў.

«МАЛАДОСЦЬ» & «БРАМАМАР»: ЁСЦЬ КАНТАКТ!

Літаўскі нумар «Малодосці» — цалкам лагічны пасля «Міжнароднага выхаду» працяг гісторыі пра тое, як моладзевая літаратурнае выданне можа, развіваючыся, пераўвасабляцца і, пераўвасабляючыся, заваёўваць новыя прасторы. Задача прысвяціць цэлы нумар студэнцкаму конкурсу «БрамаМар» — своеаблівы challenge самім сабе — здаецца, мае ўжо сваё рашэнне-вынік.

На першых старонках літаўскага нумара можна будзе прачытаць, навошта яны патрэбны ўвогуле — літаратурны конкурс рознага кшталту, маштабу і вартасцяў. «Той, хто прыкладае руку да піра, няхай паравжае, на які шлях ён хоча ступіць і ў яким небяспечным катле яму калісьці прыйдзецца замешвацца!» — папярэджаюць удзельнікі «Апытанкі». Перагарнуўшы яго, не прамініце пацікавіцца, як, у прыватнасці, стварыць літаратурны конкурс хаця б студэнцкага ўзросту. «Калі ваша канцэпцыя адметная і арыгінальная, вы не маеце канкурэнтаў», — адзначаюць арганізатары «БрамаМар», спасылваючыся на... тры скарычкі хлеба. «Усеагульнае здзіўленне выклікае сцярджэнне пра тое, што пэат — гэта мышка і нуль», — напісана ў «Брамамарзіі». Такія вось, між іншым, назвы ў артыкулаў. І каб жа гэта было адзінае, што здзіўляе чытача. У нумары — не толькі конкурсныя творы ў шасці намінацыях (проза, паэзія, крытыка, пераклад, драматургія, дзіцячая літаратура і дзве намінацыі «БрамаМар-юні» ў «Бярозцы»), але і процьма парад і рэкамэндацый, напісаных удзельнікамі і арганізатарамі, студэнтамі і выкладчыкамі.

Чытаць іх часам весела, месцамі карысна, у цэлым — неверагодна цікава. Пераможца ў намінацыі «Паэзія» журы прызнала ўдзельнікам з імем Андрэус Вездар. Паводле меркавання рэдакцыі, лепшы твор у намінацыі «Проза» даслала нам Кася Глухоўская. Яе «Спеў адной перліны» друкуецца ў літаўскай «Малодосці» без скарачэнняў і чакае чытача маладога і удумлівага. Шчаслівы ён ці не вельмі! — пасля працягання твора гэта будзе ўжо не так важна, бо яго гераіня, па словах аўтаркі, «ніколі і ні ў чым не бачыць непараўнай трагедыі».

У часопісе, які падраджуецца патрабаванням сучаснасці, змешчаны, як і планавалася, не толькі творы пераможцаў, але і лепшае з «маркетынгавага» пункту гледжання. А гэта значыць, прапановы задавальняць любы густ.

Сярэдні ўзрост большасці аўтараў твораў — да дваццаці. «Дваццаці не хочіць на рандэву — так, кавы папіць і пагрэцца». Гэта ў Алісіі Мінінай, «Паэзія», трэцяе месца. «У дваццаці — хаціць толькі па краях сваіх і чужых памылак», — працягвае яна ж тэму дваццаці. Дазволілі! «У дваццаці — згубіць і зноў адшукаць свой асабісты востраў». Палагодзіма? Калі так, то просім гартаць «Малодосць» — лепшыя старонкі з жыцця літаратуры.

Зборная Казахстана: у Мінск без Брэндана Бачэнскі

Працягваем знаёміцца з сапернікамі зборнай Беларусі і гасцямі чэмпіянату свету па хакеі, які пройдзе ў Мінску. 11 мая беларускія хакеісты сустрэнуцца са зборнай Казахстана. Каманды сустракаліся ўжо не раз, і іх гульні заўсёды насілі прынцыповы характар — зборныя змагаліся за выхад у вышэйшыя дывізіёны сусветнага хакея і за права застацца ў ім. На чэмпіянатах свету сярод наймацнейшых зборных Беларусі і Казахстана сустракаліся чатыры разы (2005, 2006, 2010, 2012), прычым ва ўсіх матчах перамога была за беларусамі.

Зборная Казахстана па хакеі з шайбай стала членам ІХФ у 1992 годзе. У рэйтынгу ІХФ за 2013 знаходзіцца на 16-м месцы.

Зборная прыняла ўдзел у дзвюх Алімпіядах — у Нагана і Турьне. Найвышэйшым дасягненнем з'яўляецца трапленне ў васьмёрку наймацнейшых на Алімпіядзе ў Нагана. Шэсць разоў зборная Казахстана гуляла ў ТОП-дывізіёне чэмпіянату свету. Найвышэйшым дасягненнем на планетарным першынстве стала 12-е месца ў 2005 годзе.

Самай важнай падзеяй у гісторыі зборнай Казахстана лічыцца перамога над зборнай Славакіі (4:3) на Алімпійскіх гульнях у Нагана.

«КАЗАХСТАНСКІЯ ГОРКІ»

З 2009 года казахстанскія хакеісты то гублялі прыяцкі ў ТОП-дывізіёне, то зноў туды вярталіся. У 2012-м на чэмпіянаце свету ў Хельсінкі зборная

Казахстана з адным ачком у актыве заняла апошняе месца ў групе і страціла прыяцкі ў вышэйшым дывізіёне. Праз год выйграў чэмпіянат у дывізіёна І і вярнуўся ў эліту. Адзначым, што трэнерам нацыянальнай зборнай Казахстана на тым чэмпіянаце ў Венгрыі быў знаёмы нам Уладзімір Крыкуноў, які прывёў беларусаў да 4-га месца на Алімпіядзе.

«БАРЫС», «АРПЛАН», «ЕРЦІК», «АРЫСТАН»

Казахстан мае свой нацыянальны чэмпіянат, у якім прымаюць удзел 10 хакейных каманд. Лідары чэмпіянату — «Арпан», «Ерцік», «Арыстан». Акрамя таго, казахстанскі клуб «Барыс» прадстаўлены ў Кантынентальнай хакейнай лізе. Зараз ён займае другое месца ў канферэнцыі «Усход» і ўжо забяспечыў сабе месца ў плей-оф чэмпіянату. У Моладзевай хакейнай лізе Казахстан прадстаўляюць «Снежныя барсы».

Большасць членаў нацыянальнай зборнай Казахстана выступаюць за «Барыс». Гэта вопытны варацар, які

не раз прадстаўляў сваю краіну на міжнародных турнірах. Віталь Калеснік, абаронцы Раман Саўчанка (мае другую выніковае ў клубе сярэд абаронцаў), Яўген Блахін, Арцём Лакіза, Яўген Фадзееў, Уладзіслаў Калеснік. Нападаючыя — Фёдар Палішчук, Дзмітрый Улер, Раман Старчанка, Канстанцін Пушкароў, Канстанцін Раманаў, Міхаіл Рахмануў.

АКТЫЎНАЯ НАТУРАЛІЗАЦЫЯ

Натуралізацыя ў спорце Казахстана — справа звыклая. Хакей не стаў выключэннем. У кваліфікацыйным турніры Алімпійскіх гульняў 2014 года за зборную Казахстана дэбютаваў ураджэнец Канады Кевін Далмэн. Плануецца, што ў наступным сезоне за Казахстан згуляе амерыканец Брэндан Бачэнскі. Самы выніковы нападаючы «Барыса» даў згоду на прыняцце грамадзянства Казахстана (прадстаўляць сваю новую зборную ён зможа, пачынаючы з сезона 2014-2015 гадоў). Таксама ў гульнях за нацыянальную зборную можа быць задзейнічаны расійскі Канстанцін Руднін.

Нагадаем, казахі, які ў Беларусі, не едуць на Алімпіяду ў Сочы. З 6 па 8 лютага зборная Казахстана прыме ўдзел у «Кубку Еўравыякі» ў Францыі. Іх сапернікамі будуць каманды Даніі, Германіі і Францыі. Турнір стане добрай магчымасцю «абкатаць» склад на чэмпіянаце свету. У Мінску галоўнай задачай зборнай Казахстана будзе захаваць месца ў вышэйшым дывізіёне і паспрабаваць пазмагацца за выхад у плей-оф.

Можна выказаць здагадку, што зборную ў асноўным прадставяць хакеісты Кантынентальнай хакейнай лігі. Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Даты	Падзеі	Людзі
1470 год	— нарадзіўся Мікола Гусоўскі, беларускі паэт-гуманіст эпохі Адраджэння. Прадстаўнік новаляцінскай усходнеўрапейскай літаратурнай школы. Атрымаў адукацыю ў Беларусі, Польшчы, Італіі. У 1518 годзе наведваў Рым у складзе дыпламатычнай місіі ВКЛ. У 1522 г. па просьбе Папы Рымскага Льва X напісаў свой самы вядомы твор — «Песню пра моц, дзікасць зубра і паляванне на яго». У кастрычніку 1523 года выдуў у Кракаве зборнік «Песня пра зубра», які склаўся з празачкага прысвячэння каралеве Боне Сфорца (прасіў яе ўзяць пад дзяржаўнае заступніцтва таленавітых людзей мастацтва), аднайменнай пазмы і 11 вершаў. Выступаў у пазме як прадстаўнік рэнесанснага рэалізму, папулярызатар гісторыі і культуры Беларусі ў свеце. У ёй ярка адлюстраваны патрыятычны заклік да яднання і дружбы еўрапейскіх народаў. Гусоўскі першым у славянскім свеце адлюстравваў сацыяльна-палітычны крызіс у ВКЛ, крытыкаваў палітыку «шляхецкага» Польшчы і «магнацкага» ВКЛ, з абурэннем пісаў пра пакуты простага народа, асуджаў свавольства прыгнатыянікаў. Адно з галоўных прычын няшчасцяў справядліва бачыў у войнах. Памёр пасля 1533 года.	Уладзімір КАРАТКЕВІЧ, паэт, пісьменнік, публіцыст, кінасцэнарыст: «Стома — смерць. Ідзі вышэй сіл сваіх, і станеш жывіць доўга».
1836 год	— нарадзіўся Мікалай Дабралюбаў, вядомы рускі крытык, публіцыст. За вастрыню і сацыяльнае накіраванасць крытыкі сучаснікі называлі яго «грамадскім барометрам». Ён пражыў толькі 25 гадоў, але яшчэ пры жыцці быў прызнаны адным з самых уплывовых рускіх публіцыстаў. Яго кароткае жыццё вызначалася вялікай літаратурнай актыўнасцю. Прауючы ў часопісе «Современник», Дабралюбаў пакінуў вялізную літаратурную спадчыну. Так, толькі ў 1858 годзе ён надрукаваў 75 артыкулаў і рэцэнзій. Сярод твораў Дабралюбава — вершы, фельетоны, вершаваныя пародыі, публіцыстыка на літаратурныя, філасофскія і гістарычныя тэмы. Цяпер адзіны ў Расіі музей вядомага крытыка знаходзіцца ў Ніжнім Ноўгарадзе.	Было сказана
1930 год	— нарадзіўся Расціслаў Ян-коўскі, народны артыст Беларусі (1967), народны артыст СССР (1978). З 1957 года — артыст Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горькага. Яго творчасць вызначаецца псіхалагічнай глыбінёй, эмацыянальнай напоўненасцю, вострым драматызмам. Сярод роляў: Арбёнін («Маскарад» М. Лермантава), Ягор Бульчочу («Ягор Бульчочу і іншыя» М. Горькага), Вярышын («Тры сястры» А. Чэхава) і іншыя. Зняўся ў фільмах: «Кафедра», «Тры жанчыны і мужчына», «У чэрвені 41-га» і многіх іншых. Ляўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1998), прэміі «За духоўнае адраджэнне» (2003). Узнагароджаны ордэнам Айчыны III ступені (2004).	Уладзімір КАРТКЕВІЧ, паэт, пісьменнік, публіцыст, кінасцэнарыст: «Стома — смерць. Ідзі вышэй сіл сваіх, і станеш жывіць доўга».

РАБЫНІ ДЛЯ ЗДЫМАК ПОРНАФІЛЬМАЎ

Летас у Віцебскай вобласці былі спынены 4 каналы пастаўкі за мяжу «жывога тавару». Паводле слоў Ігара Яўсеева, начальніка УУС Віцебскага аблвыканкама, нашы людзі прызначаліся для сексуальнай і іншай эксплуатацыі ў Расіі, Францыі, Турцыі... У беларусах была і сумная перспектыва прымусоўваць здымак у парнаграфічных фільмах. Толькі за мінулы год былі ўсталяваны 8 ахвяр гандлю людзьмі. Затрымалі трох чалавек па падозрэнні ў здзяйсненні адпаведных злачынстваў. Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НАРОДЖАННЯ 5 лютага. Паслядоўнасць у выкананні работ — характэрная рыса гэтых людзей. Ім уласіва рэдка прыклінацца ў аналізе падзей, нежаданне ісці на кампрамісы і ўпэўненасць у сваёй правасці. Яны паўтараюць толькі адзін раз, не даючы суразмоўцу выказаць сваю думку, уступіць у дыялог, таму з іх атрымліваюцца дрэнныя настаўнікі. Іх моцны бок складаюць сканцэнтраваныя духоўныя магчымасці і жэства выражаны тэмперамет. Ім уласівы дзіўныя звычкі і рытуалы. Яны абараняюць дарагія для сябе людзей, але і ім самым неабходна апякунства.

УСМІХНЕМСЯ

Жанчыны, памятайце! Вы — не праці, не пасудамыі, не кухаркі, не выбіральныхчыцы! Вы — анёлы чысціні! Жрыцці парадку! Майстрых клінінгу! Багіні ўтульнасці! Дом — гэта ваш храм! Вам проста не так патлумачылі!..

Два прыяцелі: — Як твае адносіны з Марынай? — Пасля яе я адчуваю сябе як выцінуты лімон. — Што ты маеш на ўвазе? — Быў мільён — і няма мільёна.

З Масквы-ракі ўпершыню за многія гады вывудзілі нармальнага ахуна з нармальнай колькасцю вачэй і плаўнікоў. Але, паводле яго слоў, ён усё ж не мясцовы.

СЁННЯ

Месяц: Першая квадра 6 лютага. Месяц у сур'і Авена.

Імяніны: Пр. Еудакі, Кацяр'іны, Генадз. К. Агаты, Адэлаіды, Ізідара.

ЗАЎТРА

Геамагнітны ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 748мм рт.сл. -11...-9°C	ГРОДНА 746мм рт.сл. -8...-6°C	МІНСК 740мм рт.сл. -9...-7°C	МАГІЛЕЎ 746мм рт.сл. -10...-8°C
БРЭСТ 745мм рт.сл. -7...-5°C	ГОМЕЛЬ 750мм рт.сл. -10...-8°C	ВАРШАВА +1...+3°C	КІЕЎ -1...+1°C
ВІЛЬНЮС -2...0°C	МАСКВА -7...-5°C	РЫГА 0...+2°C	С.ПЕЦЯРБУРГ -5...-3°C

...у суседзях

5 лютага

НАРОДЖАННЯ 5 лютага. Паслядоўнасць у выкананні работ — характэрная рыса гэтых людзей. Ім уласіва рэдка прыклінацца ў аналізе падзей, нежаданне ісці на кампрамісы і ўпэўненасць у сваёй правасці. Яны паўтараюць толькі адзін раз, не даючы суразмоўцу выказаць сваю думку, уступіць у дыялог, таму з іх атрымліваюцца дрэнныя настаўнікі. Іх моцны бок складаюць сканцэнтраваныя духоўныя магчымасці і жэства выражаны тэмперамет. Ім уласівы дзіўныя звычкі і рытуалы. Яны абараняюць дарагія для сябе людзей, але і ім самим неабходна апякунства.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЯС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), С.ПРОТАС (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬБА, С.РАСОЛЬБА, А.СЛАПЕУХА (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЮШК, Л.ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аднакласны вышук дадаткаў: «Чыроня амена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, улусных карэспандантаў: у Брасце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 209, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэсаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адрэсаваныя за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыяна ў Рэспубліканскім унітарным прапрыеце «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 21.974. Індэкс 63850. Зак. № 470.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
31 студзеня 2014 года.